

Suomen jäämistöoikeus I

PERINTÖ- OIKEUS

Aulis Aarnio – Urpo Kangas

6., uudistettu painos

Copyright © 2016 Talentum Media Oy ja tekijät
Yhteistyössä Lakimiesliiton Kustannus

6., uudistettu painos

ISBN 978-952-14-2554-7

ISBN 978-952-14-2555-4 (verkkokirja)

Taitto: NotePad

BALTO print, Liettua 2016

Palaute kirjasta: protoimitus@almamedia.fi

Sisällys pääpiirteittäin

I LUKU	Johdanto	1
II LUKU	Lakimääräinen perimysjärjestys	59
III LUKU	Perimyksen esteet	128
IV LUKU	Valtion jäämistösaannosta	186
V LUKU	Pesänselvitys ja jäämistön laajuus	211
VI LUKU	Perunkirjoitus	241
VII LUKU	Viranomaiset jäämistöasioissa	355
VIII LUKU	Väliaikainen hallinto ja yhteishallinto	365
IX LUKU	Sopimus kuolinpesän hallinnosta	446
X LUKU	Pesänselvittäjän hallinto	468
XI LUKU	Testamentin toimeenpanijan hallinto	607
XII LUKU	Velkavastuu ja perittävän velkojien suoja	625
XIII LUKU	Pesäosuuden ulosmittaus	665
XIV LUKU	Perillisasemaa koskevista oikeustoimista	688
XV LUKU	Ennakkoperintö	769
XVI LUKU	Rintaperillisen oikeus lakiosaan	836
XVII LUKU	Leski ja rintaperillinen	999
XVIII LUKU	Puolison perintöoikeus	1071
XIX LUKU	Avustus ja työhyvitys	1139
XX LUKU	Maatilan perinnönjako	1191
XXI LUKU	Perinnönjako prosessina	1256
XXII LUKU	Perinnönjaon oikaisu	1465
XXIII LUKU	Perintönä siirtyneen omaisuuden kirjaaminen	1520

Sisällys

SAATESANAT	V
-------------------------	---

LYHENTEET	XLIX
------------------------	------

I LUKU JOHDANTO	1
1 Perimyksen tehtävät ja niiden muuttuminen	1
Yksilön ja yhteiskunnan etujen jännite.....	1
Sosiaalisten rakenteiden lujittamistehtävä.....	8
Kansantaloudellinen tehtävä.	10
Sosiaaliturvatehtävä.....	12
Kasvatus- ja koulutustarpeiden tyydyttäminen	13
Asuntopoliittinen tehtävä.....	14
Hyvittämistehtävä.	14
2 Jakoperiaatteiden määräytyminen	15
Oikeudenmukaisuus jakoperiaatteena	15
Jako-osuuksien saajat	16
3 Perinnön siirtyminen vaiheittaisena tapahtumasarjana	20
Inter vivos -oikeustoimet.....	20
Perinnön siirtyminen	23
Omistajan oikeusasema perittävän kuoleman ja lainvoiman saaneen perinnönjaon välisenä aikana	26
Yhteisestä omistuksesta	29
Muodollinen ja aineellinen jakoasema.....	30
4 Perintöoikeuden oikeuslähteet	32
Yleistä	32

Oikeuslähdeopin relatiivisuudesta	33
Oikeuslähdeopin ydinsisältö	35
Vahvasti velvoittavat oikeuslähteet.....	36
Heikosti velvoittavat oikeuslähteet	38
Sallitut oikeuslähteet	40
Ruotsalainen lainvalmisteluaineisto	42
Kotimainen lainvalmisteluaineisto.....	43
II LUKU LAKIMÄÄRÄINEN PERIMYSJÄRJESTYS.....	59
1 Perintöoikeuden yleiset edellytykset	59
Perimykseen sovellettava laki.....	59
Perilliskäsitteestä	61
Oikeuskelpoisuus.....	62
Sukulaisuus perintöoikeuden perustana.....	63
Perimysjärjestys.....	64
Perimysjärjestystä koskeva oletama	64
Perintösaanto kuolleeksi julistetun jälkeen	67
Perintösaannon lopullisuus	69
2 Ulkomaalaisen oikeus perintöön.....	71
Yhdenvertaisuusperiaate.....	71
Retorsioperaate	72
Ulkomaalaisen perinnönjaossa saama omaisuus.....	72
3 Ulkomailta asuva perittävä	74
Siirtolaisuus ja perintöoikeus	74
Suomen edustusto edunvalvojana.....	74
Perintösaannon tullimääräykset.....	75
4 Ensimmäinen parenteeli.....	75
Perillisasema perintöoikeuden edellytyksenä.....	75
Sijaantuloperillinen	76
Perillisen oikeudenomistaja	77
Perimysjärjestys.....	78
Aviolapsi	79
Avioliiton ulkopuolella 1.10.1976 jälkeen syntyneen lapsen oikeus perintöön	79
Avioero ja isyyssolettama	80
Puolison kuolema ja isyyssolettama	81
Uusi avioliitto ja isyyssolettama.....	81

Suomen jäämistöoikeus I

PERINTÖ- OIKEUS

Aulis Aarnio – Urpo Kangas

6., uudistettu painos

Oikeuslähdeopin relatiivisuudesta	33
Oikeuslähdeopin ydinsisältö	35
Vahvasti velvoittavat oikeuslähteet.....	36
Heikosti velvoittavat oikeuslähteet	38
Sallitut oikeuslähteet	40
Ruotsalainen lainvalmisteluaineisto	42
Kotimainen lainvalmisteluaineisto.....	43
II LUKU LAKIMÄÄRÄINEN PERIMYSJÄRJESTYS.....	59
1 Perintöoikeuden yleiset edellytykset	59
Perimykseen sovellettava laki	59
Perilliskäsitteestä	61
Oikeuskelpoisuus	62
Sukulaisuus perintöoikeuden perustana.....	63
Perimysjärjestys	64
Perimysjärjestystä koskeva oletama	64
Perintösaanto kuolleeksi julistetun jälkeen	67
Perintösaannon lopullisuus	69
2 Ulkomaalaisen oikeus perintöön.....	71
Yhdenvertaisuusperiaate.....	71
Retorsioperaate	72
Ulkomaalaisen perinnönjaossa saama omaisuus.....	72
3 Ulkomailta asuva perittävä	74
Siirtolaisuus ja perintöoikeus	74
Suomen edustusto edunvalvojana.....	74
Perintösaannon tullimääräykset.....	75
4 Ensimmäinen parenteeli.....	75
Perillisasema perintöoikeuden edellytyksenä.....	75
Sijaantuloperillinen	76
Perillisen oikeudenomistaja	77
Perimysjärjestys	78
Aviolapsi	79
Avioliiton ulkopuolella 1.10.1976 jälkeen syntyneen lapsen oikeus perintöön	79
Avioero ja isyysoletama	80
Puolison kuolema ja isyysoletama	81
Uusi avioliitto ja isyysoletama.....	81

Au-lapsen asema.....	81
Tunnustetun au-lapsen perintöoikeus.....	84
Väkisinmaaten siitetty lapsi.....	86
Kihlalapsi.....	87
Isyyden kumoaminen.....	90
Keinoalkuinen vanhemmuus.....	93
Adoptiolapsi.....	97
Ennen vuotta 1980 tapahtuneet adoptiot	99
Perintöoikeus ennen vuotta 1980 tapahtuneissa adoptioissa	99
Suomesta toiseen maahan adoptoitu lapsi ja siirtyminen heikosta adoptiosta vahvan adoption järjestelmään	101
5 Lesken asema	105
Kaksi suojamuotoa.....	105
Lesken suoja puolison tekemää testamenttia vastaan ..	107
Lesken ja rintaperillisen oikeuden toteuttamisjärjestys	108
Lesken vähimmäissuoja.....	109
Puolison perintöoikeus.....	112
Puolison perintöoikeus, toissijaiset perilliset ja lesken perilliset	114
Perinnöstä luopuminen ja puolison perintöoikeus.....	115
Sammunut sukuhaara ja perintöoikeus lesken kuoleman jälkeen	115
Avopuolison asema.....	118
Samaa sukupuolta olevien parisuhteet	120
6 Toinen parenteeli	121
Selkäperilliset ja sivuperilliset	121
Perimysjärjestys	122
Puolisukuisten perintöoikeus	123
7 Kolmas parenteeli	125
Harvinainen perintösaanto.....	125
Nauravat perilliset.....	125
Perimysjärjestys	126
Puolisukuisten perintöoikeus	126

III LUKU PERIMYKSEN ESTEET	128
1 Perimyksen yleiset esteet.....	128
Säännösten merkitys	128
Perittävän surmaaminen.....	129
Perillisen ja testamentin saajan surmaaminen	130
Tekijäkumppani.....	131
Tahallisuus	131
Rikosoikeudellinen vanhentuminen ja perintö- oikeuden menetys	132
Alaikäinen ja sieluntoiminnaltaan häiriintynyt rikoksentehtäjä	132
Ipsa jure.....	134
Estevaikutuksen ulottuvuus.....	135
Puolison surmaaminen ja surmaajan oikeus tasinkoon	135
Puolison surmaaminen ja surmaajan tasinkoetuoikeus	136
2 Testamentin hävittäminen tai salaaminen	136
Luottamuksen suoja oikeushyväenä	136
Tahallisuus	138
3 Perinnöttömäksi tekeminen	140
Omistajan määräämisvallan rajoitukset	140
Varsinainen perinnöttömäksi tekeminen	142
Tahallinen ja syvästi loukkaava rikos	143
Kunniaton tai epäsiiveellinen elämä	149
Perinnöttömäksi tekemistä koskevat menettelysäännökset	156
Perinnöttömäksi tekemisen riitauttaminen.....	158
Perinnöttömäksi tekeminen ja testamentin moite.....	159
Perinnöttömäksi tekemistä tarkoittava testamentti ja kuolinpesän osakkuus	160
Perinnöttömäksi tekeminen, ennakkoperintö ja lakiosan laskeminen	161
Sijaantuloperimys	161
4 Puolison jäämistöoikeudellisen suojan esteet	163
Yleiset esteet.....	163
Erityiset esteet.....	164
PK 3:7:n soveltamisala	164
Vireillä oleva avioero esteperusteena.....	165

VIII LUKU VÄLIAIKAINEN HALLINTO JA YHTEISHALLINTO ..	365
1 Varsinaista osakashallintoa edeltävät toimet.....	365
Jäämistön väliaikainen hallinto	365
Jäämistöomaisuuden väliaikainen hoitoonotto	365
Edunvalvonnassa kuollut päämies ja välitilan jäämistöhallinto	366
Omaisuuuden säilyttäminen väliaikaisen hallinnon aikana	368
Osakasasemassa olevan väliaikaisen pesänhoitajan toimivalta.....	371
Muun kuin osakasasemassa olevan väliaikaisen pesänhoitajan toimivalta	372
Eriytynen toimitsija	372
2 Varsinainen osakashallinto.....	374
Kuolinpesän yhteishallinto	374
Kuolinpesän oikeudellinen luonne	375
Kuolinpesän henkilösuhteista.....	379
Kuolinpesän osakkaat.....	380
Riidanalaisuussääntö	389
Muut kuin osakasasemassa olevat tahot.....	391
3 Yhteishallinnon sisältö.....	393
Yhteishallinnon pääperiaatteet	393
Kuolinpesän yhteishallinto ja valtuutus	395
Avioliittolain vallinnanrajoitukset kuolinpesän yhteishallinnon aikana	396
Konkurssissa olevan osakkaan puhevalta	397
Poikkeukset yhteishallintoperiaatteesta.....	398
Velallisen tietojenantovelvollisuus	400
Kuolinpesän saamisten periminen	400
Vanhentumisen katkaiseminen.....	401
Osakkaan omien varojen käyttäminen pesän hyväksi ..	402
Jäämistöomaisuuden tuotto yhteishallinnon aikana....	404
Kuolinpesän selvityshallinnon aikana tehtävät ratkaisut ja perinnönjako	405
4 Yhteishallinto ja osakkaan edunvalvonta	406
Alaikäisen kuolinpesän osakkaan edustaminen yhteishallinnon aikana	406

Edunvalvonnan tarpeessa oleva täysi-ikäinen henkilö ja kuolinpesän yhteishallinto.....	407
Edunvalvonnassa olevan osakkaan vastuu yhteishallinnossa	407
Poissaolevan edustaminen kuolinpesän hallinnossa....	407
Holhousoikeudelliset luvat.....	408
Edunvalvontavaltuutettu kuolinpesän yhteishallinnossa	409
5 Kuolinpesä ja tuomioistuin	410
Prosessitoimet yhteishallinnon aikana	410
Kuolinpesän haastaminen oikeudenkäyntiin	411
Pesän osakkaan kannevalta	414
Pesän hyväksi ajettava kanne ja oikeudenkäyntikulut ..	417
6 Vahvistettu osakasluettelo.....	418
Perukirjan osakasluettelon vahvistaminen.....	418
Perukirjan positiivinen ja negatiivinen luotettavuus....	419
Vahvistuspäätös ja perukirja	420
Maistraatti vahvistavana viranomaisena.....	420
Vahvistamispäätöksen sisältö	423
Osakasluettelon vahvistamatta jättäminen.....	425
Vahvistetun osakasluettelon oikeudellinen merkitys ...	426
Vahvistetun osakasluettelon muu käyttö.....	428
Eurooppalainen perintötodistus	429
7 Osakkaan oikeussuoja yhteishallinnon aikana.....	431
Kuolinpesän yhteishallinnon aikana tehtyjen oikeustoimien pätevyydestä.....	431
Sopimuskumppanien eli luovuttajan ja luovutuksensaajan välinen suhde.....	431
Luovuttajan osakaskumppanin ja luovutuksensaajan välinen relaatio.....	431
Osakas esiintyy ulospäin yksinomistajana.....	431
Osakas esiintyy osakkaana	432
Turvaamistoimet pesän osakkaan suojakeinona	433
Pesän osakkaan vahingonkorvausvelvollisuus yhteishallinnon aikana aiheuttamastaan vahingosta....	434
Kuolinpesän osakkaan rikosoikeudellinen vastuu	436

8	Erityisjälkisäädös ja yhteishallinto	437
	Legaatin saajan oikeusasemasta.....	437
	Jakamattomasta pesästä täytettävä legaatti.....	439
	Yksityisen osakkaan osuudesta täytettävä legaatti.....	442
	Legaatin saajan oikeus vahingonkorvaukseen	442
	Osakkaiden solidaarinen vastuu legaatin saajaan nähdn.....	442
	Osakkaan vastuu legaatin saajaan nähdn.....	443
	Erityiseen hoitoon määrääminen ja riittävä vakuus.....	444
	Legaatin saajan oikeus vaatia oikeustoimen julistamista pätemättömäksi	444
IX LUKU	SOPIMUS KUOLINPESÄN HALLINNOSTA	446
1	Hallinnon sisällön määrittäminen	446
	Sopimukseen perustuva kuolinpesän yhteishallinto ...	446
	Jakamattomien kuolinpesien kokonaismäärä	448
	Verotukselliset syyt.....	450
	Suullinen sopimus.....	451
	Kirjallinen sopimus.....	453
	Sopimustarkoituksesta	454
2	Sopimuskumppanit	455
	Sopijaosapuolina osakkaat.....	455
	Sopijaosapuolten myötäkumppanit.....	456
	Sopimus lesken oikeudesta vallita omaa omaisuuttaan	457
	Sopimukseen osallisen edunvalvonta	457
	Sopimuksen solmimisen edellytykset.....	458
3	Sisältömääräykset ja sopimussidonnaisuuden kesto	460
	Kuolinpesän yhteishallintoa koskevan sopimuksen sisältö.....	460
	Kuolinpesän yhteishallintoa koskevan sopimuksen muuttaminen	464
	Kuolinpesän yhteishallintoa koskevan sopimuksen päätyminen.....	464

X LUKU PESÄNSELVITTÄJÄN HALLINTO	468
1 Viralliselvitys	468
Pesänselvittäjäjärjestelmän tausta	468
Viralliselvityksen suhde yksityiseen selvitykseen	469
Viralliselvityksen suhde jäämistöositukseen	471
Viralliselvityksen välitön vaikutus	474
Kansainvälinen kuolinpesä	476
2 Pesänselvittäjän määräämiseen liittyvät prosessuaaliset kysymykset	477
Hakemuksen tekeminen pesänselvittäjän määräämiseksi	477
Viralliselvitykseen asettamista koskevan hakemuksen perustelu	480
Kuuleminen	481
Väliaikainen pesänselvittäjä määräys	483
Uuden selvittäjän määrääminen kuolleen selvittäjän tilalle	484
Muutoksenhaku	485
3 Osakkaan hakemus pesänselvittäjän määräämiseksi	486
Osakasaloitteinen viralliselvitys	486
Riidanalaisuussääntö	489
4 Testamentin toimeenpanijan määrääminen pesänselvittäjäksi	491
Testamentin toimeenpanijan selvittäjäprivilegi	491
Testamentin toimeenpanijan sivuuttaminen selvittäjän tehtävästä	495
Testamentin pätevyys ja toimeenpanijamääräys	499
5 Pesänselvittäjän määrääminen velkojan hakemuksesta	500
Järjestelmän muutos	500
Velkoja-aloitteinen viralliselvitys	501
Ennenaikainen pesänselvittäjähakemus	501
Vakuustorjunta	503
Vakuudeton velkoja hakijana	503
6 Ulosottomiehen hakemuksesta käynnistyvä viralliselvitys	505
Pesäosuuden ulosmittaus	505

7 Riittävä oikeudellinen intressi	506
Legaatin saajan aloitteesta käynnistyvä virallisselvitys ..	506
Perintöosuuden luovutuksensaajan aloitteesta käynnistyvä virallisselvitys	506
Avustukseen ja työhyvitykseen oikeutetun aloitevalta ..	507
Hallinnoton pesä	508
8 Virallisselvitys ja muut jäämistötoimet	509
Pesänselvittäjä määräyksen ajankohta	509
Pesänselvittäjän määrääminen pesänjakajamääräyksen antamisen jälkeen	509
Pesänselvittäjän määrääminen lainvoiman saaneen jaon jälkeen	510
Pesänselvittäjän määrääminen pesään, jonka osakkaat ovat sopineet yhteishallinnosta	512
9 Pesänselvittäjän kelpoisuusehdot	513
Yleiset kelpoisuusehdot	513
Valinta useampien ehdokkaiden välillä	521
Aikaprioriteettikriteeri	521
Määräenemmistö kriteeri	522
Neutraalisuus kriteeri	522
Paikallistuntemus valintakriteerinä	524
10 Pesänselvittäjäkollektiivi	526
Usean henkilön määrääminen samaan pesään selvittäjiksi	526
Pesänselvittäjien keskinäinen päätöksenteko, jos hallintoa ei ole jaettu	528
Useamman pesänselvittäjän hallinnossa olevan pesän edustaminen suhteessa kolmanteen	528
Poikkeukset yhteistoimintavelvollisuudesta	528
Oikeushenkilö pesänselvittäjänä	530
11 Pesänselvittäjän toimivalta ja velvollisuudet	530
Pesänselvittäjä määräyksen rajat	530
Pesänselvityskokoukset ja kirjaamisvelvoite	532
Jakokuntoon saattaminen	534
Pesänselvittäjän velvollisuus ottaa haltuunsa pesään kuuluva omaisuus	538
Osakkaan edunvalvonta	539

Edunvalvojan kuolema ja viralliselvitys	539
Lesken omaisuuden hallinto pesäselvittäjän määräämisen jälkeen	539
Pesäselvittäjän velvollisuus huolehtia kuolinpesän kirjanpidosta	541
Pesäselvittäjän velvollisuus selvittää perittävän ja pesän velat	542
Pesäselvitysvelkojen maksaminen viralliselvitys- hallinnon aikana	543
Perittävän velkojen maksaminen viralliselvitys- hallinnon aikana	543
Ylivelkainen kuolinpesä	544
Sopimusveloitteet ja viralliselvitys	546
Pesäselvittäjän prosessivaltuus	546
Osakkaan oikeudesta ajaa kannetta pesän puolesta pesäselvittäjähallinnon aikana	549
Pesäselvittäjä rikosprosessissa.....	553
12 Omaisuuden realisointi, kiinnittäminen ja panttaus..	554
Irtaimesta omaisuudesta disponointi viralliselvityksen aikana	554
Realisointijärjestys.....	555
Kiinteästä omaisuudesta disponointi	556
Puolison vallintaoikeus.....	560
Pätemättömyyteen vetoaminen	561
Pesäselvittäjän oikeus kiinnittää ja pantata pesään kuuluvaa omaisuutta.....	562
Vastikkeettomat oikeustoimet	562
Velan tekeminen	563
Pesäselvittäjän oikeus luovuttaa perinnön ennakkoa..	563
Pesän osakkaiden oikeudesta määrätä jäämistöön kuuluvasta omaisuudesta pesäselvittäjähallinnon aikana	564
Legataarin asema.....	566
Lainvoimainen perinnönjako viralliselvityksen päättävänä oikeustositseikkana	569
13 Ylivelkaisen kuolinpesän selvitysvaihtoehdot	570
Pesäselvittäjän maksunsaantipäätös	570

Pesäselvittäjän päätös luovuttaa kuolinpesä konkurssiin	572
Konkurssimenettelystä	573
Takaisinsaanti kuolinpesään	574
Konkurssin raukeaminen	574
14 Pesäselvittäjän vapauttaminen	575
Pesäselvittäjän vapauttaminen omasta hakemuksesta.....	575
Pesäselvittäjän vapauttaminen osakkaiden yhteisestä hakemuksesta.....	575
Pesäselvittäjän vapauttaminen sopimattomuuden perusteella.....	576
15 Viralliselvityksen oikeussuojajärjestelmä	582
Pesäselvittäjän hallinnon kontrolli.....	582
Jäämistöselvityksen joutuisuusperiaatteen rikkominen ja asianajajan erityisvastuu.....	586
Pesäselvittäjän salassapitovelvollisuus	587
Pesäselvittäjän lopputilitys.....	588
Pesäselvittäjän vahingonkorvausvelvollisuus	592
Hallinnon moitekanne.....	595
Pesäselvitysaineiston arkistointi	597
16 Pesäselvityskustannukset	598
Pesäselvityskustannukset ja pesäselvittäjän palkkio ..	598
Pesäselvittäjän määräämisestä aiheutuneet kulut.....	598
Varsinaiset selvityskulut.....	598
Legaatien täyttämistä aiheutuneet kulut.....	599
Pesäselvittäjän palkkio.....	600
Palkkio erityistoimenpiteestä.....	602
Kulujen ja palkkion kohdentaminen	603
Pesäselvittäjän vapauttamisesta aiheutuneet kustannukset.....	605
XI LUKU TESTAMENTIN TOIMEENPANIJAN HALLINTO	607
1 Testamentti pesäselvitysasiakirjana	607
Toimeenpanijan nimeäminen.....	607
Toimeenpanija ja testamentin lainvoima	611
Oikeus kieltäytyä toimeenpanijan tehtävästä	612

Säätiön perustamista koskeva toimeksianto	613
Säätiön perustamistoimista vastaavan toimeenpanijan asema	614
2 Testamenttiin perustuvan pesänselvityksen sisältö ..	616
Toimeenpanijan hallinto	616
Toimeenpanijan toimivallan rajoitukset	617
Toimeenpanija ja kuolinpesän osakkaan vastuu	618
Toimeenpanijan erityinen kelpoisuus	619
Toimeenpanija ja osakkaan edunvalvonta.....	620
Toimivallan rajoittaminen testamentilla	620
3 Toimeenpanijan tehtävien päättymisen.....	622
Selvittäjäksi määrätyn toimeenpanijan vapauttaminen tehtävästään	622
Toimeenpanija pesänjakajana	624

XII LUKU VELKAVASTUU JA PERITTÄVÄN VELKOJEN

SUOJA.....	625
1 Järjestelmän rakenne	625
Velkojen voimassa pysymisen periaate	625
Velkavastuumallit.....	626
2 Jäämistöomaisuuden arvoon rajoittuva vastuu	630
Vastuun laajuus.....	630
Vastuun rajat.....	631
Edunvalvonnan tarpeessa oleva pesän osakas ja velkavastuujärjestelmä	635
3 Rajoittamaton henkilökohtainen velkavastuu ja siitä vapautuminen	636
Perunkirjoitusrikkomukset.....	636
Perunkirjoituksen toimittamisen laiminlyönti	636
Virheellinen informaatio ja velkavastuu.....	637
Vapautuminen henkilökohtaisesta velkavastuusta	639
4 Pesänselvitysvelkojen prioriteetti.....	640
Kolmenlaista velkaa.....	640
Pesänselvitysvelat.....	643
5 Perittävän velkojen maksaminen	647
Velkojen eräännyttäminen.....	647
Täytäntöönpanorauhoitus.....	648

Velanmaksukielto	649
Jäämistöomaisuuden ulosmittaus	650
6 Jäämistöoikeudellinen palautusvastuu	652
Osakkaiden ensisijainen vastuu	652
Perinnönjakoa edeltävä jäämistöositus ja perittävän velat	653
Oikeus kieltää perinnönjaon aloittaminen.....	653
Osituksen ja perinnönjaon peruutuminen.....	654
Esinekohtainen palautusvastuu	655
Arvomääräinen palautusvastuu.....	656
Korko, hyöty ja kustannukset.....	657
Osakkaiden vastuu	658
Legataarin palautusvastuu	660
Palautusvastuun sovittelu	663
Peräytetyn osituksen ja perinnönjaon jälkeinen oikeustila	664
 XIII LUKU PESÄOSUUDEN ULOSMITTAUS	665
1 Osakkaan velkojan asema	665
Järjestelmän kokonaisuudistus	665
Ulosmittaus pesän osakkaan velkojan oikeussuojakeinona	666
Perittävän velkojan ja osakkaan velkojan oikeussuoja..	667
Perinnöstä luopuminen ja pesäosuuden ulosmittaus...	668
2 Pesäosuuden ulosmittausta koskevat menettelysäännökset	671
Pesäosuuden ulosmittauspaikka	671
Maksukielto todisteena ulosmittauksesta.....	671
Ilmoitus ulosmittauksesta rekisteriviranomaisille	672
Sallitut ja luvanvaraiset luovutustoimet pesäosuuden ulosmittauksen jälkeen.....	673
Ulosottomiehen tietojensaantioikeus.....	676
Jatkotoimet.....	677
3 Pesäosuuden ulosmittauksen oikeusvaikutukset	678
Pesäosuuden ulosmittaus ei lakkauta perillisen osakasasemaa.....	678
Perinnönjaon käynnistäminen ja perinnönjako	679

Jako-osuuden realisointi.....	682
Pesäosuuden ulosmittaus useamman velkojan velasta..	684
Pesäosuuden ulosmittaus ja PK 12 luvun mukainen käyttöoikeus.....	684
Kuolinpesän osakkaan henkilökohtainen konkurssi....	685

XIV LUKU PERILLISASEMAA KOSKEVISTA

OIKEUSTOIMISTA.....	688
1 Sallittujen ja kiellettyjen oikeustoimien kahtiajako ..	688
Yleistä perillisasemaa koskevista oikeustoimista	688
2 Sopimus kolmannen henkilön jäämistön jaosta.....	689
Sopimus perittävän selän takana.....	689
Sopimuksen pätemättömyys.....	690
3 Presumtiivisen perintö- tai esineosuuden luovutus ..	691
Pääsääntönä pätemättömyys.....	691
Toissijaisen perillisen valta määrätä omasta oikeudestaan	692
4 Positiivinen perintösopimus	693
Käsite.....	693
Perintösopimuksen sisältömääräykset	693
Kielletty positiivinen perintösopimus	694
5 Omistajan kuolemaan liitetyt ehdot oikeustoimissa ..	695
Kuolemanvaraislahjan käsite	695
Kuolemanvaraislahjat vuoden 1734 lain mukaan	696
Muotovapaan kuolemanvaraislahjan kieltö.....	697
Muut kuolemanvaraisehdot.....	699
Vastikkeellisiin luovutuksiin liitetyt kuolemanvaraisehdot	703
6 Perinnöstä luopuminen perittävän eläessä	708
Negatiivinen perintösopimus	708
Ennakkoluopumisen muutosäännökset	708
Ennakkoluopumisen henkilöllinen ulottuvuus.....	710
Ennakkoluopumisesta suoritettava vastike.....	711
Ennakkoluopuminen ja edunvalvonta.....	715
Edunvalvontavaltuutetun oikeus luopua perinnöstä ...	717
Ennakkoluopumisen tehottomuudesta.....	718
Osittainen ennakkoluopuminen.....	720

Ennakkoluopuminen ja sijaantuloperimys.....	721
Ennakkoluopumisen edut ja haitat.....	725
Luopujan kuolema ennen perittävää	726
7 Perinnöstä luopuminen perittävän kuoleman jälkeen.....	727
Aktiivinen ja passiivinen luopuminen	727
Perinnöstä luopuminen ja puolison oikeus vastikkeeseen.....	731
Perinnöstä luopumisen muoto	732
Luopumistahdonilmaisun adressaateista.....	733
Perinnöstä luopuminen perittävän kuoltua ja perillisen edunvalvonta.....	735
Vastikkeeton jälkiluopuminen.....	738
Vastikkeellinen jälkiluopuminen	738
Luopumistahdonilmaisun tulkinnasta	739
Sijaantuloperillisen asema	741
Luopujaperillisen puolison asema.....	743
Luopujaperillisen velkojien asema	743
8 Perintöosuuden luovutus	746
Luovutuksen muoto.....	746
Perintöosuuden luovutuksen pätemättömyys muotovirheen perusteella	751
Pätemättömyys materiaalisen virheen perusteella.....	754
Edunvalvontatilanteet	756
Perintöosuuden luovutuksen jäämistöoikeudelliset oikeusvaikutukset.....	757
Yhteishallinnon purkavat perintöosuuden luovutukset	757
Muut kuin yhteishallintosuhteen purkavat perintöosuuden luovutukset.....	758
Luovuttajan puolison asema	762
Luovuttajan velkojien asema	762
Luovutuksensaajan oikeutta loukkaava perinnönjako..	762
9 Jakamattomaan kuolinpesään kuuluvan esineen tai sen osan luovutus	763
Esineosuuden luovutus	763
Esineosuuden ostajan oikeudellinen asema.....	765

Esineosuuden luovutus ja edunvalvontatilanteet.....	767
Vallintasäännökset.....	768
XV LUKU ENNAKKOPERINTÖ.....	769
1 Lahjaoikeustoimesta	769
Lahjan merkityksestä modernissa taloudessa.....	769
Kiinteistölahjat	770
Irtaimesta omaisuudesta annetut lahjat	770
Lahja läheisten välisenä oikeustoimena.....	771
Elinaikaiset varallisuudensierrot sukupolvelta toiselle..	772
2 Ennakkoperintö jäämistöoikeuden järjestelmässä....	772
Ennakkoperintösäännösten tausta	772
Mitä on ennakkoperintö?	773
3 Ennakkoperintöolettamat	783
Positiivinen ennakkoperintöolettama	783
Perillisasema ja ennakkoperintö.....	787
Rintaperillisen jälkeläiselle annettu lahja	789
Negatiivinen ennakkoperintöolettama.....	791
4 Tahdonvaltainen järjestelmä	791
Ennakkoperintöjärjestelmän dispositiivisuus	791
Ennakkoperintöolettaman kumoaminen ja vahvistaminen	792
Olosuhteet ja ennakkoperintöolettama.....	792
Ennakkoperintöä koskevan määräyksen muuttaminen	793
5 Ennakkoperintöjärjestelmän rajat.....	794
Tavanomainen lahja ja ennakkoperintö	794
Koulutuskustannukset ja ennakkoperintö	795
Testamentin muodossa annettu määräys erityiskustannusten ennakkoperintöluonteesta	798
Osittain vastikkeelliset luovutukset	799
Perittäväälle kuuluneen asunnon vastikkeeton käyttö ja ennakkoperintö	803
6 Ennakkoperintöomaisuuden arvostaminen.....	808
Pääsääntö ja poikkeus.....	808
7 Laskennallisen lisäyksen erityiset edellytykset.....	809
Ennakkoperintö laskennallisena lisäyksenä.....	809
Ennakon saajan kuoleman vaikutus.....	810

Kenellä on oikeus vaatia ennakkoperinnön huomioon ottamista perinnönjaossa?	810
Milloin ennakkoperintöä koskeva vaatimus on tehtävä?	812
8 Ennakkoperintölaskelmat naimattoman perittävän jälkeen	813
Ennakon saajan oikeudet ja ennakon vähentäminen perinnönjaossa	813
Ennakkoperintö ja tasapolvessa olevat perilliset	816
Perintöosan suuruinen tai sitä suurempi ennakkoperintö.....	818
Ennakon vähentäminen jos perilliset eivät ole tasapolvessa.....	820
9 Avioliiton aikana annetun lahjan huomioon ottaminen ennakkoperintönä	824
Avio-oikeudesta vapaasta omaisuudesta annettu lahja..	824
Avio-oikeuden alaisesta omaisuudesta yhteiselle rintaperilliselle annettu lahja	824
Avio-oikeuden alaisesta omaisuudesta lapsipuolelle annettu lahja.....	826
Ennakkoperintö jäämistöosituksessa.....	827
Ennakkoperintö ja tasinkoprivilegi.....	832
10 Puolison perintöoikeus, lesken antama lahja ja ennakkoperintö	833
Toissijaiselle perilliselle annettu ennakkoperintö.....	833
Vähentämissääntö	834
XVI LUKU RINTAPERILLISEN OIKEUS LAKIOSAAN	836
1 Lakiosajärjestelmän päälinjat	836
Lakiosajärjestelmän tausta	836
Maan luonnosta lakiosaan.....	837
Lakiosasäännöstö valinkauhassa	839
Lakiosajärjestelmään kohdistettu kritiikki	840
Lakiosajärjestelmän uudistaminen systeemin sisäisin muutoksin	842
Lakiosa ja muuttuvat perhetilanteet	845
Lakiosa ja taivuttelusuoja	845

2 Omistajan oikeus ja lakiosaoikeus	847
Mitä oikeus lakiosaan tarkoittaa?	847
Suhteellinen lakiosa.....	849
Perinnöttömäksi tekeminen, perinnöstä luopuminen ja lakiosa	850
Avioliiton ulkopuolella syntynyt lapsi ja lakiosa.....	851
Adoptiolapsi ja lakiosa	852
Arvomääräinen lakiosa	853
Lakiosajäämistö.....	854
Esinekohtaisesta lakiosasta arvomääräiseen lakiosaan..	854
3 Perittävän siviilisäätö ja reaalin jäämistö	857
Reaalisen jäämistön määrittäminen naimattoman ja eronneen puolison jälkeen.....	857
Omaisuuksien erottelu ja reaalin jäämistö.....	857
Omaisuuksien ositus ja reaalin jäämistö	858
Jäämistöosituksen sovittelu	859
Tasinkoprivilegi ja lakiosa	860
Tasinkoprivilegi ja lesken hallintaoikeus	861
4 Lakiosa ja velat	862
Perittävän ja pesän velat ja lakiosan laskeminen.....	862
5 Lakiosajäämistö	864
Reaaliseen jäämistöön tehtävät laskennalliset lisäykset	864
Puolittamisperiaate	865
Lesken antama ennakkoperintö lakiosalaskelmassa ensiksi kuolleen puolison jälkeen.....	866
6 Ennakkoperintö laskennallisena lisäyksenä	867
Ennakkoperinnön lisäämissääntö	867
Alihintaiset luovutukset ennakkoperintönä	868
Sukupolvenvaihdostarkoitus ja ennakkoperintöolettama	869
7 Suosiolahja laskennallisena lisäyksenä	870
Suosiolahjan suomalaisuus	870
Suosiolahja ja aika.....	872
Suosimistarkoitus.....	876
Suosiolahjaolettamisen kumoaminen.....	881
Suosiolahja ja vanhuudenturva.....	882

Suosiolahja ja todistustaakka	883
Maksetun vastikkeen huomioonottaminen.....	884
8 Testamenttiin rinnastuva lahja laskennallisena lisäyksenä.....	887
Testamenttiin rinnastuvan lahjan luvallisuus	887
Erityiset vastasyyt	888
Tunnusmerkistö	892
Objektiiviset ja subjektiiviset edellytykset.....	895
Lahjaan liitetyt ehdot.....	895
9 Säätiölle lahjoitettu omaisuus ja lakiosasuoja.....	899
Laskennallisen lisäyksen edellytykset	899
Oikeustoimikokonaisuus.....	900
10 Laskennallisten lisäysten arvostaminen.....	900
Pääsääntö	900
Arvostuksen poikkeussääntö.....	902
Ennakkoperinnön arvostaminen ja perittävän tarkoitus.....	904
Eri aikoina eri saajille annetun omaisuuden arvostaminen	908
Lahjaoikeustoimen ehdot ja arvostushetken valinta	909
Lahjoitetun omaisuuden arvonmuutokset ja arvostushetki.....	912
Inflaatio ja arvostushetki	917
Yrityksen arvostaminen lakiosalaskelmassa	918
Testamenttiin rinnastuvan lahjan arvostaminen.....	920
Tuotto ja hyödylliset kustannukset.....	920
11 Ylisuuret henkivakuutusmaksut laskennallisena lisäyksenä.....	921
Laskennallisen lisäyksen rajat	921
Edunsaajamääräys ja lakiosa	922
Riski- ja säästöhenkivakuutukset	922
Laskennallisen lisäyksen arvostaminen	923
12 Individuaaliperiaate	925
Yksilölliset lakiosat	925
Lakiosavaatimuksen tekijälle annettu lahja	926
13 Rintaperillisen lakiosa ja lesken oikeus	926
Lesken vähimmäissuoja suoraan lain nojalla.....	926

Lakiosa, testamentti ja lesken vähimmäissuoja.....	928
Rintaperillisen suhde leskeen.....	929
Testamentin saajan suhde leskeen.....	929
Rintaperillisen suhde testamentin saajaan.....	929
Rintaperillisen suhde legaatin saajaan.....	929
Omistusoikeustestamentti lesken hyväksi.....	931
Rajoitettu omistusoikeustestamentti lesken hyväksi ...	932
Käyttöoikeustestamentti lesken hyväksi.....	935
Erilaiset testamentit lesken hyväksi ja rintaperillisen lakiosa.....	938
14 Lakiosan vaatiminen	945
Lakiosailmoitus.....	945
Lakiosailmoituksen todistettavuus.....	948
Lakiosailmoituksen määräaika	948
Lakiosailmoitus ja arvomääräisen lakiosan järjestelmä..	949
Täyttämätön lahjanlupaus ja lakiosa.....	950
Testaattorin toivomukset ja lakiosa.....	950
Testamentin hyväksyminen ja lakiosa	951
15 Vähentämissääntö	953
Vähennyskelpoisuus.....	953
Vaadeoikeus	953
Vähentämissäännön soveltamisalan rajoitus	954
16 Arvomääräisen lakiosan toteuttaminen	954
Testamentin saajan vastuu arvomääräisen lakiosan maksamisesta	954
Lakiosan maksaminen jäämistöön kuulumattomilla varoilla	957
Testamentin tekijän tarkoituksen kunnioittaminen ...	958
Yleisjälkisäädöksen saajien keskinäinen vastuu arvomääräisen lakiosan suorittamisesta	959
Yleisjälkisäädöksen saajan ja legataarien keskinäinen vastuu lakiosasta	962
Lakiosaa vastaavan arvomäärän suuruus	963
Lakiosan täydennys ja testamentin saajan oikeus suorittaa lakiosa rahana	964
Kohtuullisen ajan alkamisajankohta	965

Kohtuullisen ajan pituus	967
Oikea suorituksen saaja ja suoritustapa.....	968
Legaatin saajan oikeussuoja	968
Perinnönjaon moite ja legaatn saajan asema	969
Rintaperillisen oikeus saada lakiosansa jäämistöstä	971
Rahasuorituksen kieltäminen testamentissa.....	972
Perittävän ja pesän velkojen merkitys testamentin saajan oikeuden kannalta	973
Lunastussaannon verotus	974
17 Täytettyyn oikeustoimeen puuttuminen ja lakiosa ...	975
Lakiosan täydennys	975
Lakiosan täydennyskanteen määräajan alkamisajankohta	978
Lakiosan täydennyskanteen määräajan umpeen- kuluminen	980
Lakiosan täydennyskanteen yksilöinti.....	982
Lakiosan täydennyskanne ja edunvalvontatilanteet.....	988
Lakiosan täydennyskanne molempien vanhempien jälkeen	988
Lakiosaperillisen oikeudenomistajien nostama lakiosan täydennyskanne.....	989
Lakiosan täydennys ja ylisuuret henkivakuutusmaksut	990
Lakiosan täydennysvastuun jakautuminen	990
Täydennysvastuun sisältö.....	993
Täydennysvelvollisuuden rajat	994
Lakiosaan oikeutetun perillisen täydennysvelvollisuudesta.....	995
Täydennysvelvollisuuden ja lakiosailmoituksen välisestä suhteesta.....	997
Perillisen konkurssi ja lakiosan täydennys.....	997
XVII LUKU LESKI JA RINTAPERILLINEN	999
1 Järjestelmän perusrakenne	999
Enimmäissuoja ja vähimmäissuoja	999
Leskeytymistilanteet ja jäämistön selvitystarve.....	999

2	Ensiksi kuolleen puolison kuolinpesän selvittäminen	1002
	Lesken hallintaoikeus ja kuolinpesän hallinto.....	1002
	Selvitysvastuu.....	1003
	Testamentti muun henkilön kuin lesken hyväksi.....	1005
	Lesken suoja kuolinpesän selvitysprosessin aikana	1006
	Lesken oman omaisuuden vallinta.....	1007
3	Aviovarallisuus- ja jäämistöjärjestelmän suhde	1008
	Jaon kohteena olevan jäämistön määrittäminen	1008
	Jäämistöosituslaskelma.....	1011
	Ensiksi kuolleen puolison perillisten tasingonmaksuvelvollisuus leskelle	1011
	Ositus lesken eläessä ei edellytä perinnönjakoa.....	1011
	Tasinkoprivilegi ja jäämistö	1012
	Maksuväliintulo ja lesken suoja.....	1016
	Puolisoiden yhteinen velka ja lesken maksuväliintulo	1020
	Jäämistöosituksen sovittelu	1026
4	Lesken käyttöoikeuden sisältö	1027
	Oikeuslähteenä PK 12 luvun säännökset.....	1027
	Omistajan etua kunnioittava käyttöoikeus	1028
	Omaisuuden säilyttämisperiaate.....	1029
	Omaisuuden sekoittamiskielto	1029
	Käteisvarojen sijoittamisvelvoite.....	1030
	Käyttöoikeuden luovuttamiskielto ja siitä tehtävät poikkeukset.....	1032
	Käyttöoikeuden kohteena olevan omaisuuden vuokraaminen	1033
	Lesken oikeus luovuttaa käyttöoikeuden alaista omaisuutta	1034
	Surrogaattiperiaate	1036
	Tuoton nettoperiaate.....	1036
	Tarpeelliset kustannukset	1040
5	Lesken käyttöoikeus ja asumiskustannukset	1041
	Hoito- ja pääomavastikkeet.....	1041
	Omistajan ja asunto-osakeyhtiön välinen suhde	1041
	Lesken ja omistajan suhde.....	1042

6 Omistajan määräämisvallan rajoitukset ja lesken käyttöoikeus	1045
Luovutuskielto	1045
Luovutuskiellon rikkominen	1045
Panttaussuostumus	1046
7 Omistajan oikeussuoja ja lesken käyttöoikeus	1047
Omistajan oikeus hyvitykseen	1047
Omistajan oikeus vahingonkorvaukseen	1049
Vakuus ja uskotun miehen hallinto	1050
8 Perinnönjako	1051
Perinnönjako lesken eläessä	1051
Jaon vireilletulo	1051
Eloonjääneen puolison kodiksi sopiva asunto	1053
Asunnon koko	1056
Asunnon sijainti	1059
Asunnon varustelutaso	1059
Asumismuoto	1059
Tunnusmerkistön väljyys	1060
Tavanmukainen asuntoirtaimisto	1064
Osittaisjako	1065
Koko jäämistön jako	1066
Testamentin saaja ja leski	1067
Perinnönjakomenettely, jaon muoto ja moite	1068
 XVIII LUKU PUOLISON PERINTÖOIKEUS	 1071
1 Puolison perintöoikeuden ydinsisältö	1071
Puolison perintöoikeus pähkinäkuoressa	1071
Lesken oikeuden laajuus	1072
Ositus lesken eläessä	1075
Osituksen toimittamismenettely	1082
Ositetun omaisuuden hallinta	1083
Pesänjako lesken eläessä	1084
Pesänjaon käynnistäminen lesken eläessä	1085
Pesänjaon sisältö lesken eläessä toimitettavassa jaossa ..	1085
2 Pesänjako lesken kuoleman jälkeen	1087
Jakonormit ja jaon kohde	1087
Toimitusjako lesken kuoleman jälkeen	1089

	Pesänjaon pääperiaatteet.....	1089
	Suhdeluvun määrittäminen.....	1090
	Reaalinen pesä ja laskennallinen pesä	1091
	Toissijaisten perillisten arvomääräinen pesäosuus	1091
	Lesken perillisten arvomääräinen pesäosuus	1092
3	Poikkeuksia puolittamisperiaatteesta	1093
	Aviovarallisuussuhteista johtuvat poikkeukset puolittamisperiaatteesta.....	1093
	Vastikesäännöstön aiheuttamat poikkeukset	1097
	Puolison ylivelkaisuuden huomioiminen jakotoimituksessa	1099
	Tasinkoprivilegin vaikutus jakosuhteeseen.....	1101
	Muun kuin lesken hyväksi tehdystä testamentista johtuvat poikkeukset puolittamisperiaatteesta	1101
	Eloonjääneen puolison hyväksi tehty testamentti ja lesken pesän jako.....	1103
4	Vaurastumisen vaikutus	1108
	Arvonnousun puolittaminen	1108
	Vaurastumisedun erottaminen lesken perillisille	1109
	Vaurastumisedun määrittäminen.....	1113
5	Toissijaisten perillisten oikeussuoja	1116
	Toissijaisten perillisten asema lesken eläessä.....	1116
	Toissijaisten perillisten oikeus saada vastiketta	1116
	Toissijaisten perillisten oikeus vaatia lesken antaman lahjan palauttamista	1122
	Palautusarvon määrittäminen.....	1127
	Palautuskanteen määräaika.....	1129
	Testamenttausrajoitus toissijaisten perillisten suojana..	1131
	Reaalinen pesänjako ja perillisten otto- ja lunastusoikeus.....	1132
6	Eloonjääneen puolison uusi avioliitto	1133
	Uuden puolison avio-oikeus.....	1133
	Omaisuuksien erottaminen toissijaisten perillisten varalle	1134
	Purkautumistilanteet.....	1135
	Lesken kuoleman johdosta toimitettava pesänjako	1135
	Lesken uusi avioliitto ja avioero	1136

Lesken uuden aviopuolison kuolema ja lesken perintöoikeus	1136
Pesänjaon toimittaminen kolmen sukuhaaran kesken..	1137
XIX LUKU AVUSTUS JA TYÖHYVITYS.....	1139
1 Avustussäännösten rakenne.....	1139
Avustussäännösten tavoitteet.....	1139
Avustussäännösten systematisointi.....	1140
2 Pesästä annettavat avustukset	1140
Konkurssivelallisen puolison ja lasten avustus.....	1140
Selvitysaikainen avustus	1141
Toimeentuloavustus	1143
3 Kasvatusavustus.....	1144
Jako-osuuteen vaikuttava kasvatusavustus.....	1144
Kasvatusavustuksen suhde ennakkoperintöön	1145
Kasvatusavustuksen määräämiskriteerit	1145
Avustuksen suhde lesken oikeuteen	1147
Kasvatusavustuksen kertakaikkisuus	1147
Kasvatusavustuksen suhde lakiosaan.....	1148
4 Lesken oikeus avustukseen	1149
Kolmenlaisia leskiä	1149
Avopuolisolle annettava avustus	1150
Leskelle annettava avustus.....	1151
Kihlakumppanin oikeus avustukseen	1152
Avustus leskelle ja lesken otto-oikeus.....	1153
Avustuksen määrä	1154
Avustus ja lakiosa	1158
Avustus, testamentti ja lahjanlupaus.....	1159
Avustuksen toteuttaminen.....	1160
5 Testamentin saajan avustusvelvollisuus.....	1162
Testamentin saajan osuudesta annettava avustus toimeentulokyvyttömälle lapselle	1162
Testamentin saajan osasta määrättävän toimeentuloavustuksen edellytykset.....	1163
Testamentin saajan osuudesta suoritettavan toimeentuloavustuksen antaminen	1164

Avustusvastuun jakautuminen testamentin saajien kesken.....	1165
Toimeentuloavustuksen vaatimisen määräajat	1167
6 Perittävän vanhemmille suoritettava avustus.....	1167
Perusteena elatuskyvyn puute.....	1167
Edellytyksenä perillisasema	1167
7 Perittävän hyväksi tehdyn työn korvaaminen.....	1168
Työhyvitys	1168
Työhyvityksen ja työpalkan erot.....	1168
Perittävän kuoleman jälkeen kuolinpesän hyväksi tehty työ	1173
Hyvitykseen oikeutetut henkilöt	1173
Hyvitykseen oikeuttava työ	1178
Perittävän hyväksi tehty työ.....	1179
Hyvityksen kertymistä koskevat aikamääräykset.....	1180
Hyvityksen enimmäismäärä	1181
Hyvityksen nettomäärä	1182
Työhyvitys oikeuskäytännössä	1184
Hyvityksen toteuttaminen.....	1187
Hyvityksen vaatiminen	1188
Hyvitysten ja avustusten yhteensovittaminen	1189
XX LUKU MAATILAN PERINNÖNJAKO.....	1191
1 Maatilatalous ja maatalan sukupolvenvaihdos.....	1191
Suljetuilta markkinoilta yhteismarkkinoille	1191
Maatilaperimyksen yhteiskunnallinen merkitys.....	1194
Syytinki ja maatalan sukupolvenvaihdos	1196
Jakokirjan ja osituskirjan luonnos	1198
2 Maatilaperimyksen yleiset edellytykset.....	1199
Maatilaperimystä koskevien säännösten tavoite	1199
Maatilojen perinnönjakoa koskevat peruseriaatteet...	1201
Jako ilman lunastusta	1209
Lunastusjako.....	1209
PK 25 luvun soveltamisedellytykset.....	1210
Maatila ja tilanosa.....	1210
Kaava-alueella sijaitseva maatila.....	1213
Viljelysopimus	1215

	Maatila pääasiallisen toimeentulon lähteenä.....	1216
	Maatalousirtaimisto	1217
3	Maatilaperimyksen erityiset edellytykset	1218
	Oikeus vaatia perinnön jakamista PK 25 luvun säännösten nojalla.....	1218
	Tilanpidonjatkajan valintakriteerit	1219
	Etusijajärjestys.....	1223
4	Maatilan arvon määrittäminen	1225
	Tavoitetaso.....	1225
	Sopimus tilan arvosta.....	1226
	Maatilan arvon laskennallinen määrittäminen.....	1226
	Joustovarasäännös	1228
5	Viranomaisten rooli maatilan perinnönjaossa	1229
	Maatalousviranomaisten lausunto	1229
	Lausunnon sisältö	1229
	Lausuntopyynnön yksilöinti.....	1230
	Lausuntopyynnön liitteet	1230
	Osakkaan oikeusturva ja viranomaisen lausunto.....	1231
6	Maaomaisuuden jakaminen maatilan perinnönjaossa	1233
	Tilusten osoittaminen muille osakkaille jaossa.....	1233
	Useamman kuin yhden tilan muodostaminen.....	1235
7	Tilanpidonjatkajan ja kansaperillisten oikeudet maatilan perinnönjaossa	1236
	Arvomääräinen jako-osuus ja lunastussumma.....	1236
	Lunastussumma ja kuolinpesän velat.....	1238
	Lakiosasuoja.....	1239
	Lesken asema tilanpidonjatkajana	1245
	Lunastuskorvauksen maksuaika.....	1248
	Kiinnitys lunastussaamisen vakuudeksi	1249
8	Maatilan perinnönjaon oikeusvaikutukset	1249
	Viljelyvelvoite	1249
	Viljelyvelvoitteen tehosteet.....	1251
	Viljelyoikeuden luovutus.....	1252
	Maatilan luovutus ja palautusvastuu.....	1253
	Soveliaan tilanpidonjatkajan kuoleman johdosta toimitettava perinnönjako	1255
	Pakkolunastus	1255

XXI LUKU PERINNÖNJAKO PROSESSINA	1256
1 Yleiset edellytykset perinnön jakamiselle	1256
Perinnön siirtyminen ja perinnönjako	1256
Perinnönjaon rakenne	1257
Valta kieltää perinnönjakoon ryhtyminen	1259
2 Erityiset edellytykset perinnön jakamiselle	1260
Perinnönjako sopimusjakona ja toimitusjakona.....	1260
Välimiesten toimittama perinnönjako	1262
3 Perinnönjaon käynnistäminen	1263
Perinnönjaon vireilletulo	1263
Kansainväliset tilanteet.....	1264
Vireillepanoon oikeutetut	1266
Ahvenanmaan maakuntahallituksen oikeus vaatia perinnönjakoa.....	1271
4 Pesänjakaja	1271
Pesänjakajajärjestelmän tausta	1271
Pesänjakajan määräämistä koskeva oikeuspaikka	1274
Pesänjakajan määräämistä koskeva hakemus.....	1275
Pesänjakajan määräämisessä sovellettavat menettelysäännökset	1276
Kahden tai useamman henkilön määrääminen pesänjakajaksi	1279
Poissa olevan edunvalvonta perinnönjaossa	1280
Pesänjakajan määrääminen ennen pesänselvityksen päättymistä	1280
Pesänjakajan määrääminen toimitetun perinnönjaon jälkeen	1281
Uusien varojen ilmaantuminen ja pesänjakajan määräys.....	1282
5 Pesänjakajan henkilö	1283
Pesänjakajan esteellisyys ja sopivuus	1283
Intressijääviydestä	1287
Jälkipäinen esteellisyys	1292
Muodolliset kriteerit valintapäätöksen perusteina.....	1293
Kokonaisarvosteluun nojaava valintaperuste.....	1295
Pesänjakajamääräys	1297

6	Pesänjakajan toimivalta	1298
	Pesänjakajan toimivallan alku- ja päätepiste	1298
	Perinnönjakoa edeltävä ositus ja pesänjakajan toimivalta.....	1299
	Perinnönjakoa edeltävä avopuolisoiden omaisuuden erottelu	1300
	Peräkkäiset kuolinpesät ja pesänjakajan toimivalta.....	1300
	Pesänjakajan toimivallan ulottuvuudet	1300
	Pesänjakajan objektiivisuusvaatimus.....	1302
	Pesänjakajan informaatiovelvollisuus.....	1303
	Laillisen toimitusjaon edellytykset.....	1304
	Omaisuuksluettelon laatiminen perinnönjakoa varten.....	1305
	Pesänjakajan oikeus saada informaatiota pesän tilasta..	1306
	Pesänjakajan ratkaisu jako-osakkaan asemasta	1307
7	Omaisuuksien arvostaminen toimitusjaossa	1309
	Arvostamisajankohta	1309
	Käypä arvo.....	1313
	Sitovat ostotarjoukset.....	1314
	Huutokauppa	1314
	Osakkeet ja rahavarat	1315
	Kiinteä omaisuus	1316
	Pesänjakaja arvostusratkaisun tekijänä.....	1318
	Ulkopuolisen arvioijan käyttäminen.....	1320
8	Asianosaisaloitteisesti pesänjakajan toimivaltaan kuuluvat asiat	1322
	Perimyksen esteitä koskeva erimielisyys	1322
	Omaisuuksluetteloja koskeva erimielisyys.....	1322
9	Pesänjakajan toimivallan rajat	1323
	Pesänjakajan toimivaltaan kuulumattomat tehtävät....	1323
	Pesänselvittäjän ja pesänjakajan toimivaltasuhteet	1323
	Perinnönjakoon liittyvät kanteet ennen perinnönjakoa.....	1327
	Tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvat kanteet perinnönjakoprosessin aikana.....	1329
	Pesänjakajan ratkaisultaan kuuluvat asiat	1329
	Ulkopuolisen asiantuntija-avun käyttö	1334

Erilliskanteet toimitusjakoprosessin aikana.....	1334
Erilliskanteet sopimusjaon aikana.....	1336
Pesänjakajan ja pesän osakkaiden suhde	1337
Osittainen perinnönjako	1339
Pesänjakaja osakkaiden valtuutettuna	1343
10 Perinnönjakomenettely	1343
Hyvä pesänjakajatapa	1343
Kutsu perinnönjakotilaisuuteen	1344
Perinnönjaon vaihteellisuus.....	1348
Jakokokousten pöytäkirjat.....	1351
Jakoehdotus	1352
11 Perinnönjaon sisältö.....	1356
Perinnönjaon kaksi vaihetta	1356
Suhteellisen perintöosuuden määrittäminen.....	1356
Arvomääräisen perintöosuuden laskeminen.....	1357
Yhteisomistussuhteen perustaminen perinnönjaossa...	1358
Samaan osaan sijoittaminen perinnönjaossa	1359
Kiinteän omaisuuden jakaminen perinnönjaossa.....	1363
Kiinteän omaisuuden jakaminen määräaloittain.....	1365
Saatava osakkaalta	1368
Esinekohtainen perintöosa	1369
Perittävän antamat jako-ohjeet ja perinnönjako.....	1369
Perittävän antamat jako-ohjeet ja lakiosan maksaminen jäämistöomaisuudella	1370
Lakiosasuoritukselle määrättävä korko	1371
12 Omaisuuden realisointi ja perinnönjako	1372
Myyntilupa	1372
Forum.....	1375
Lupakriteerit.....	1375
Kuluvastuu.....	1382
Myyntitapa	1384
13 Lunastusjako	1387
Lunastusjakosäännösten tausta.....	1387
Lunastusjaon rajoitukset	1387
Lunastusjaon erityiset edellytykset.....	1388
14 Laillinen perinnönjako.....	1390
Yleiset edellytykset	1390

Erityiset edellytykset	1390
Laittoman jaon seuraukset	1392
15 Perinnönjaon muotomääräykset	1393
Muodon tehtävät	1393
Jakokirjan minimisisältö.....	1394
Sopimusjaon muoto.....	1396
Toimitusjaon muotosäännökset.....	1398
Perinnönjaon toimittaminen ennen perintöverotuksen toimittamista	1399
16 Vajaavaltaisen osakkaan asema	1400
Holhousviranomaisen suostumuksella toimitettu sopimusjako	1400
Vajaavaltaisen edustaminen sopimusjaossa ja toimitusjaossa	1401
Vajaavaltaisen oikeutta koskeva sopimus toimitusjaossa	1402
Vajaavaltaisen ja edunvalvojan eturistiriita.....	1403
Vajaavaltaisen oikeussuojan tehosteet	1404
Jakoehdotuksen esittäminen holhousviranomaiselle ...	1406
Holhousviranomaisen päätösvalta	1407
17 Perinnönjaon moite	1410
Materiaalinen ja muodollinen virhe perinnönjaossa ...	1410
Puhevalta moiteoikeudenkäynnissä	1411
Moitekanteen nostaminen.....	1412
Puute haastehakemuksessa	1412
Kuolinpesän haastaminen oikeudenkäyntiin	1414
Moitekanteen vireilletulo ja valmisteluistunto	1416
Moiteaika muotovirheen perusteella.....	1418
Erilaisista muotovirheistä moiteperusteena.....	1422
Toimitusjaon moiteaika sisällöllisen virheen perusteella.....	1425
Sopimusjaon moiteaika sisällöllisen virheen perusteella.....	1427
Oikeuserhdys perinnönjaon moiteperusteena	1431
Pätemättömyyden korjautuminen.....	1433
Moitekanteen johdosta annettavan tuomion sisältö....	1434
Pesänjakajan ratkaisua ei voida purkaa	1439
Perinnönjakokirjan tulkinta	1440

18 Perinnönjaon jälkeistä aikaa koskevat velvoitteet ...	1442
Omaisuuuden luovuttaminen jako-osakkaille.....	1442
Perinnönjaon jälkeisen jäämistöhallinnon kustannukset.....	1443
Perinnönjako ja korko.....	1444
Uuden velan ilmaantuminen perinnönjaon jälkeen ...	1445
Uusien varojen ilmaantuminen perinnönjaon jälkeen	1445
Perinnön tasoitus	1448
19 Pesänjakajan vastuu ja perinnönjakokulut.....	1450
Pesänjakajan korvausvastuu.....	1450
Pesänjakajan hakemisesta aiheutuneet kustannukset...	1452
Pesänjakokustannukset ja jakajan palkkio.....	1453
20 Pesänjakajan vapauttaminen tehtävästään	1459
Menettelysäännökset.....	1459
Sopimattomuus vapauttamisperusteena.....	1461
Muutoksenhaku vapauttamista koskevassa asiassa	1464
 XXII LUKU PERINNÖNJAON OIKAISU	1465
1 Perinnönjaon edellytysten raukeaminen	1465
Jaossa sivuutetun perillisen ja testamentinsaajan oikeudellinen asema	1465
Voimaantulosäännökset	1468
2 Perinnönjaon oikaisuvaatimuksen esittäminen	1469
Perinnönjaon oikaisun yleiset edellytykset	1469
3 Välitilan oikeudellisia ongelmia	1473
Miehen eläessä nostettu kanne	1473
Miehen kuoleman jälkeen nostettu kanne.....	1473
Kuolinpesän hallinto välitilan aikana.....	1474
4 Varsinainen perinnönjaon oikaisu	1474
Sopimukseen perustuva oikaisu.....	1474
Seurannaisvaikutukset	1477
Pesänselvittäjän määrääminen perinnönjaon oikaisua varten.....	1478
Alkuperäisen jaon kulut ja kustannukset	1479
5 Perintöosuuslaskelma perinnönjaon oikaisun peruslähtökohtana	1480
Palautusvastuun laskennallinen määrittäminen	1480

	Palautusvastuu ja ositus.....	1482
	Palautusvastuu eri parenteeliin	1486
6	Palautusvelvollisuuden laajuus	1487
	Reaalinen palautusvastuu	1487
	Arvomääräinen palautusvastuu.....	1488
	Omaisuu den arvostaminen ja palautusvastuu	1489
	Yksilöllinen palautusvastuu	1489
	Rajoitettu palautusvastuu.....	1490
	Yleistestamentin saajan palautusvastuu.....	1490
	Valtioperinnön edelleenluovutus ja palautusvastuu.....	1491
	Legaatinsaajan palautusvastuu.....	1491
	Avustuksen saajan palautusvastuu.....	1492
	Reaalisen palautuksen esteet.....	1493
	Omaisuu den parantaminen saajan varoin ja palautusvastuu	1494
	Huomattava haitta ja palautusvastuu.....	1495
	Omaisuu den kuluminen käytössä ja palautusvastuu ...	1496
	Raha, korko ja palautusvastuu.....	1497
	Tuotto, hyöty ja palautusvastuu	1498
	Tarpeelliset ja hyödylliset kustannukset	1498
	Palautettavalle omaisuudelle maksettavasta korosta	1499
	Palautusvelvollisen kuolema	1501
7	Palautusvelvollisuuden sovittelu	1502
	Palautusvelvollisuuden sovittelun rajat	1502
	Perustellun vilpittömän mielen suoja	1504
	Ajan kuluminen ja palautusvastuun sovittelu	1506
	Sosiaalinen sovittelukynnys	1507
	Muut näihin verrattavat seikat	1509
	Sovitteluharkinta.....	1511
8	Palautusvelvollisuuden toteuttamisvaihtoehdot	1512
	Palautusvelvollisuuden toteuttaminen sopimuksin	1512
	Palautusvelvollisuuden toteuttaminen pesänselvittäjän pääto ksellä	1514
	Palautusvelvollisuutta koskeva oikeudenkäynti	1516
	Perinnönjaon oikaisujako	1517

XXIII LUKU PERINTÖNÄ SIIRTYNEEN OMAISUUDEN

KIRJAAMINEN	1520
1 Irtaimen omaisuuden kirjaaminen	1520
Kirjaamisjärjestelmästä.....	1520
Ampuma-aseiden rekisteröiminen	1521
Irtaimen esineen kirjaaminen	1522
Arvo-osuuden kirjaamisesta ja osakkeen ja osuustodistuksen rekisteriin merkitsemisestä	1523
Asunto-osakkeen rekisteröiminen.....	1525
Asunto-osuuskunnan osuustodistuksen rekisteröiminen	1526
Asumisoikeuden rekisteröiminen	1526
2 Kiinteän omaisuuden kirjaaminen	1526
Lainhuudatusvelvollisuus ja lainhuudon hakemiselle säädetty aika	1526
Lainhuutohakemuksen liitteet	1528
Selvennyslainhuuto	1529
Perillisten oikeudesta saada yhteinen lainhuuto jäämistön ollessa jakamatta	1531
Lainhuudatus testamentin perusteella	1531
Lainhuudatus ja lakiosa	1533
Toimittamaton omaisuuden ositus ja kuolinpesän oikeus saada lainhuuto	1533
Perinnönjaon oikaisu ja lainhuuto.....	1535
Varainsiirtovero ja perintönä saadun omaisuuden lainhuudatus	1536
KIRJALLISUUS	1537
OIKEUSTAPAUSHAKEMISTO	1560
LAINKOHTAHAKEMISTO	1578
ASIAHAKEMISTO	1595

Au-lapsen asema.....	81
Tunnustetun au-lapsen perintöoikeus.....	84
Väkisinmaaten siitetty lapsi.....	86
Kihlalapsi.....	87
Isyyden kumoaminen.....	90
Keinoalkuinen vanhemmuus.....	93
Adoptiolapsi.....	97
Ennen vuotta 1980 tapahtuneet adoptiot	99
Perintöoikeus ennen vuotta 1980 tapahtuneissa adoptioissa	99
Suomesta toiseen maahan adoptoitu lapsi ja siirtyminen heikosta adoptiosta vahvan adoption järjestelmään	101
5 Lesken asema	105
Kaksi suojamuotoa.....	105
Lesken suoja puolison tekemää testamenttia vastaan ..	107
Lesken ja rintaperillisen oikeuden toteuttamisjärjestys	108
Lesken vähimmäissuoja.....	109
Puolison perintöoikeus.....	112
Puolison perintöoikeus, toissijaiset perilliset ja lesken perilliset	114
Perinnöstä luopuminen ja puolison perintöoikeus.....	115
Sammunut sukuhaara ja perintöoikeus lesken kuoleman jälkeen	115
Avopuolison asema.....	118
Samaa sukupuolta olevien parisuhteet	120
6 Toinen parenteeli	121
Selkäperilliset ja sivuperilliset	121
Perimysjärjestys	122
Puolisukuisten perintöoikeus	123
7 Kolmas parenteeli	125
Harvinainen perintösaanto.....	125
Nauravat perilliset.....	125
Perimysjärjestys	126
Puolisukuisten perintöoikeus	126

III LUKU PERIMYKSEN ESTEET	128
1 Perimyksen yleiset esteet	128
Säännösten merkitys	128
Perittävän surmaaminen.....	129
Perillisen ja testamentin saajan surmaaminen	130
Tekijäkumppani.....	131
Tahallisuus	131
Rikosoikeudellinen vanhentuminen ja perintö- oikeuden menetys	132
Alaikäinen ja sieluntoiminnaltaan häiriintynyt rikoksentehtäjä	132
Ipsa jure.....	134
Estevaikutuksen ulottuvuus.....	135
Puolison surmaaminen ja surmaajan oikeus tasinkoon	135
Puolison surmaaminen ja surmaajan tasinkoetuoikeus	136
2 Testamentin hävittäminen tai salaaminen	136
Luottamuksen suoja oikeushyväenä	136
Tahallisuus	138
3 Perinnöttömäksi tekeminen	140
Omistajan määräämisvallan rajoitukset	140
Varsinainen perinnöttömäksi tekeminen	142
Tahallinen ja syvästi loukkaava rikos	143
Kunniaton tai epäsiiveellinen elämä	149
Perinnöttömäksi tekemistä koskevat menettelysäännökset	156
Perinnöttömäksi tekemisen riitauttaminen.....	158
Perinnöttömäksi tekeminen ja testamentin moite.....	159
Perinnöttömäksi tekemistä tarkoittava testamentti ja kuolinpesän osakkuus	160
Perinnöttömäksi tekeminen, ennakkoperintö ja lakiosan laskeminen	161
Sijaantuloperimys	161
4 Puolison jäämistöoikeudellisen suojan esteet	163
Yleiset esteet.....	163
Erityiset esteet.....	164
PK 3:7:n soveltamisala	164
Vireillä oleva avioero esteperusteena.....	165

Asumusero ja avioliiton peruutumisperuste esteperusteina.....	165
Erityinen syy esteen syrjäyttävänä seikkana.....	167
Erityisten asianhaarojen puuttuminen.....	169
Menetykseuraamuksen vahvistaminen	169
Avioeroon sovellettava laki ja puolison perintöoikeuden erityiset esteet	170
5 Perillisen ja testamentin saajan oikeuden vanhentuminen	172
Perinnön valvominen	172
Vanhentumisen alkamisajankohta	174
Vanhentumisen ehdottomuus	177
Edunvalvonnan tarpeessa oleva perillinen.....	178
Vastaanottoajan lyhentäminen	179
Perintöön ryhtyminen.....	180
Vastaanottoilmoitus	184
Sijaantuloperillisen oikeusasema.....	185
 IV LUKU VALTION JÄÄMISTÖSAANNOSTA	 186
1 Valtion oikeudesta jäämistöön.....	186
Valtion jäämistösaantojen oikeusperusta	186
Valtion jäämistösaantojen yleisyys	189
Keneltä jää valtionperintö?.....	190
Testamentin moitemahdollisuus.....	192
Testamentintekijän muotokuva	194
Testamentin saaja	194
Testamenttityyppi	194
2 Menettelysäännökset.....	195
Menettely valtion jäämistösaantoa koskevissa asioissa..	195
Valtuutettu sopimuspesänhoitaja.....	196
Valtiokonttorin ilmoitukset kunnalle ja ministeriöille..	198
Omaisuuksien luovuttaminen valtiolta lopulliselle saajalle	199
Edelleenluovutukset käytännössä	204
Erityinen syy luovutusesteenä	205
Jäämistön perunkirjoitusarvo ja edelleenluovutus.....	208
Luovutuksensaajan oikeudellinen asema.....	209

V LUKU PESÄNSELVITYS JA JÄÄMISTÖN LAAJUUS	211
1 Järjestelmän tarkoitus	211
Pesänselvityksen tehtävät.....	211
Pesänselvitysjärjestelmä oikeussuojajärjestelmänä	212
Pesänselvityksen vaihtoehdot.....	214
2 Perintöoikeuden kohteesta	216
Jäämistön laajuuden selvittäminen	216
Perillisen omaisuus jakoon vaikuttavana tosiseikkana ..	216
Jäämistön laajuutta määrittävät säännöt	216
Perheoikeudelliset varallisuus oikeudet ja jäämistön laajuus.....	217
Henkilöoikeudet ja jäämistön laajuus.....	219
Perintöoikeus ja jäämistön laajuus	220
Esineoikeudet ja jäämistön laajuus	221
Velvoitteet ja jäämistön laajuus	226
Immateriaalioikeudet ja jäämistön laajuus.....	237
Yhtiöoikeus ja jäämistön laajuus.....	238
 VI LUKU PERUNKIRJOITUS	241
1 Jäämistötoimien alkupiste	241
Perunkirjoituksen tehtävät	241
Perukirja omaisuusluettelona.....	241
Perukirja osakasluettelona	242
Perukirja pesänselvitysasiakirjana	243
Perukirjan merkitys edunvalvonnan kannalta	244
Perukirja veroilmoituksena.....	245
Perukirja liiteasiakirjana	246
Perunkirjoitus ja perintöprosessuaaliset määräajat	246
Perukirja kulttuurihistoriallisena dokumenttina	247
Perukirja ja lesken pesän jako	247
Perunkirjoitus jäämistöoikeudellisena velvoitteena ...	247
Kenen jälkeen perukirja on laadittava?	248
Varsinainen perunkirjoitusaika.....	251
Perunkirjoitusajan pidentäminen	251
Jatkopidennys	254
Myöhästynyt pidennyshakemus	254
Perunkirjoituksen loppuun saattaminen määräajassa ..	254
Perukirjan korvaava veroilmoitus	255

Erillinen perunkirjoitus ulkomailla olevasta omaisuudesta	255
Täydennysperunkirjoitus	255
Täydennysperunkirjoituksen määräaika	258
Vapaamuotoiset ilmoitukset Verohallinnolle.....	258
2 Perunkirjoituksen toimituttamisvelvolliset	258
Ensisijaiset toimituttamisvelvolliset ja vastuu.....	258
Sopimus kuolinpesän yhteishallinnosta ja perunkirjoitusvelvollisuus.....	261
Valtuutus perunkirjoituksen toimittamiseen.....	262
Pesänselvittäjän perunkirjoitusvelvollisuus.....	262
Testamentin toimeenpanijan perunkirjoitusvelvollisuus.....	264
Perunkirjoitusvelvollisuudesta konkurssitilanteessa	264
Valtiokonttorin valitseman sopimuspesänhoitajan perunkirjoitusvelvollisuus	265
Viimekätinen perunkirjoitusvelvollisuus	266
3 Perunkirjoituksen uskotut miehet	267
Uskottujen miesten kelpoisuusvaatimukset	267
Uskottujen miesten esteettömyys	267
Uskottujen miesten tehtävä.....	267
Perunkirjoituksen uskottujen miesten vastuu	269
4 Perunkirjoitustilaisuudesta ilmoittaminen	270
Perunkirjoitukseen kutsuminen	270
Perukirjan luonnos kutsun liiteasiakirjana.....	272
Kuolinpesän osakkaiden kutsuminen perunkirjoitukseen	273
Toissijaissaajien kutsuminen perunkirjoitukseen.....	273
Eloonjääneen puolison kutsuminen perunkirjoitukseen	274
Entisen puolison kutsuminen perunkirjoitukseen	275
Erityisjälkisäädöksen saajan kutsuminen perunkirjoitukseen	275
5 Perunkirjoituksen aika ja paikka	276
Ajankohdasta määrääminen	276
Perunkirjoitus useammalla paikkakunnalla.....	276

6	Edunvalvonta ja perunkirjoitus	277
	Edunvalvojan määrääminen perunkirjoitusta varten...	277
	Alaikäisen edunvalvonta perunkirjoituksessa	277
	Täysi-ikäisen edunvalvonta perunkirjoituksessa.....	278
7	Jäämistön ilmoittaminen ja perunkirjoitus	279
	Jäämistön ilmoittamisvelvollisuus perunkirjoituksessa..	279
	Yksinperimystilanne ja jäämistön ilmoittamisvelvollisuus.....	280
	Ilmoittamisvelvollisuuden tehosteet	281
	Valamenettely	281
	Veroseuraamukset	283
8	Perukirja	285
	Perukirjan rakenne ja sisältö	285
	Perittävää koskevat tiedot	286
	Tiedot perittävän oikeudenomistajista	292
	Toissijaissajia koskevat tiedot perukirjassa.....	293
	Tiedot toimituksessa läsnä olleista ja kutsun toimittamisesta.....	293
	Perunkirjoitukseen saapumatta jääneen osakkaan asema.....	294
	Perukirjaan liitettävät asiakirjat	294
	Lesken ilmoitukset perukirjan johdanto-osassa.....	298
	Allekirjoitukset perukirjassa	300
9	Jäämistön yksilöinti perukirjassa	301
	Jäämistön laajuus ja perukirjan sisältö	301
	Lahjojen ilmoittaminen	301
	Omaisuu den arvostaminen perukirjassa	302
	Kiinteän ja siihen rinnastettavan omaisuuden ilmoittamisen pääperiaatteet	303
	Maatalouskiinteistön ilmoittaminen perukirjassa	304
	Toisen maalla olevan rakennuksen ilmoittaminen perukirjassa	305
	Määräalan ja määräosan ilmoittaminen perukirjassa...	305
	Ulkomailla olevan kiinteistön ilmoittaminen perukirjassa	305
	Ainesosa ja tarpeisto perukirjassa.....	306
	Irtaimen omaisuuden ilmoittamisen pääperiaatteet ...	306

Rahavarojen ilmoittaminen perukirjassa.....	307
Tallelokeron avaaminen	310
Arvopaperien ilmoittaminen perukirjassa	310
Osakkeiden ilmoittaminen perukirjassa.....	311
Sijoitusinstrumentit perukirjassa	312
Yhtiöosuuksien ilmoittaminen perukirjassa	312
Elinkeino-omaisuuden ilmoittaminen perukirjassa.....	312
Vuokraoikeuksien ilmoittaminen perukirjassa	313
Omistuksenpidätys ehdon merkitys perukirjassa	314
Immateriaalioikeuksien ilmoittaminen perukirjassa....	314
Saatavien ilmoittaminen perukirjassa	315
Toisen kuolinpesän osakkuuden ilmoittaminen perukirjassa.....	317
Kauppahinnan ilmoittaminen perukirjassa.....	317
Osituksesta ja perinnönjaosta ilmoittaminen perukirjassa.....	317
Henkivakuutus korvauksien ilmoittaminen perukirjassa.....	318
Edunsaajamääräys ja vakuutus korvaus.....	319
Vakuutus korvausten yhteenlaskeminen	320
Veronalaiset vakuutus korvaukset	321
Jäämistöstä maksettavien velkojen ryhmittely perukirjassa.....	322
Vainajan velkojen merkitseminen perukirjaan	322
Pesän velkojen merkitseminen perukirjaan	326
10 Siviilisääty ja perukirja.....	327
Naimattoman henkilön omaisuus perunkirjoituksessa	327
Eronneen henkilön omaisuus perunkirjoituksessa	328
Vanhat avioliitot ja perunkirjoitus	328
Perunkirjoitus ensiksi kuolleen puolison jälkeen.....	329
Lesken avio-oikeuden alaisen omaisuuden merkitseminen perukirjaan	330
Lesken tasinkoetuoikeus.....	330
Lesken avio-oikeudesta vapaan omaisuuden merkitseminen ensiksi kuolleen puolison perukirjaan ..	333

Lesken hallintaoikeus ensiksi kuolleen puolison jälkeen ja perukirja.....	335
Puolison perintöoikeus ja perunkirjoitus lesken kuoleman jälkeen.....	336
Perunkirjoitus lesken kuoleman jälkeen.....	338
11 Perukirjan toimittaminen asiaan osallisille	340
Perukirjan toimittaminen Verohallinnolle.....	340
Perukirjan toimittaminen kuolinpesän osakkaille.....	341
Perukirjan toimittaminen velkojille.....	342
Perukirjan toimittaminen maistraatille.....	342
12 Perunkirjoituksen tehosteet	343
Käräjäoikeuden määräyksestä toimitettava perunkirjoitus.....	343
Veronkorotus perunkirjoitusvelvollisuuden tehosteena.....	344
Salaaminen ja väärä ilmoitus.....	344
Veropetos.....	345
13 Perintöveron määräytyminen	345
Perintöveroluokat.....	345
Vähennykset perintöverotuksessa.....	346
Omistajattoman tilan testamentti.....	346
Perintö- ja lahjaveroasteikot.....	347
Yritysten ja maatilojen verohuojennukset.....	350
VII LUKU VIRANOMAISET JÄÄMISTÖASIOISSA	355
1 Yleiset ja erityiset viranomaiset	355
Hajautettu järjestelmä.....	355
Väestörekisteriviranomaiset.....	355
Maistraatti.....	356
Veroviranomaiset.....	357
Viranomaiset maatilaperimysasioissa.....	358
Valtion jäämistösaantoviranomainen.....	359
Lainhuudatusviranomainen.....	359
2 Toimivaltainen tuomioistuin	360
Vainajan kotipaikan tai vakituisen asuinpaikan mukaan määräytyvä forum.....	360
Vastaaajan kotipaikan mukaan määräytyvä forum.....	363

VIII LUKU VÄLIAIKAINEN HALLINTO JA YHTEISHALLINTO ..	365
1 Varsinaista osakashallintoa edeltävät toimet.....	365
Jäämistön väliaikainen hallinto	365
Jäämistöomaisuuden väliaikainen hoitoonotto	365
Edunvalvonnassa kuollut päämies ja välitilan jäämistöhallinto	366
Omaisuuuden säilyttäminen väliaikaisen hallinnon aikana	368
Osakasasemassa olevan väliaikaisen pesänhoitajan toimivalta.....	371
Muun kuin osakasasemassa olevan väliaikaisen pesänhoitajan toimivalta	372
Eriytynen toimitsija	372
2 Varsinainen osakashallinto.....	374
Kuolinpesän yhteishallinto	374
Kuolinpesän oikeudellinen luonne	375
Kuolinpesän henkilösuhteista.....	379
Kuolinpesän osakkaat.....	380
Riidanalaisuussääntö	389
Muut kuin osakasasemassa olevat tahot.....	391
3 Yhteishallinnon sisältö.....	393
Yhteishallinnon pääperiaatteet	393
Kuolinpesän yhteishallinto ja valtuutus	395
Avioliittolain vallinnanrajoitukset kuolinpesän yhteishallinnon aikana	396
Konkurssissa olevan osakkaan puhevalta	397
Poikkeukset yhteishallintoperiaatteesta.....	398
Velallisen tietojenantovelvollisuus	400
Kuolinpesän saamisten periminen	400
Vanhentumisen katkaiseminen.....	401
Osakkaan omien varojen käyttäminen pesän hyväksi ..	402
Jäämistöomaisuuden tuotto yhteishallinnon aikana....	404
Kuolinpesän selvityshallinnon aikana tehtävät ratkaisut ja perinnönjako	405
4 Yhteishallinto ja osakkaan edunvalvonta	406
Alaikäisen kuolinpesän osakkaan edustaminen yhteishallinnon aikana	406

Edunvalvonnan tarpeessa oleva täysi-ikäinen henkilö ja kuolinpesän yhteishallinto.....	407
Edunvalvonnassa olevan osakkaan vastuu yhteishallinnossa	407
Poissaolevan edustaminen kuolinpesän hallinnossa....	407
Holhousoikeudelliset luvat.....	408
Edunvalvontavaltuutettu kuolinpesän yhteishallinnossa	409
5 Kuolinpesä ja tuomioistuin	410
Prosessitoimet yhteishallinnon aikana	410
Kuolinpesän haastaminen oikeudenkäyntiin	411
Pesän osakkaan kannevalta	414
Pesän hyväksi ajettava kanne ja oikeudenkäyntikulut ..	417
6 Vahvistettu osakasluettelo.....	418
Perukirjan osakasluettelon vahvistaminen.....	418
Perukirjan positiivinen ja negatiivinen luotettavuus....	419
Vahvistuspäätös ja perukirja	420
Maistraatti vahvistavana viranomaisena.....	420
Vahvistamispäätöksen sisältö	423
Osakasluettelon vahvistamatta jättäminen.....	425
Vahvistetun osakasluettelon oikeudellinen merkitys ...	426
Vahvistetun osakasluettelon muu käyttö.....	428
Eurooppalainen perintötodistus	429
7 Osakkaan oikeussuoja yhteishallinnon aikana.....	431
Kuolinpesän yhteishallinnon aikana tehtyjen oikeustoimien pätevyydestä.....	431
Sopimuskumppanien eli luovuttajan ja luovutuksensaajan välinen suhde.....	431
Luovuttajan osakaskumppanin ja luovutuksensaajan välinen relaatio.....	431
Osakas esiintyy ulospäin yksinomistajana.....	431
Osakas esiintyy osakkaana	432
Turvaamistoimet pesän osakkaan suojakeinona	433
Pesän osakkaan vahingonkorvausvelvollisuus yhteishallinnon aikana aiheuttamastaan vahingosta....	434
Kuolinpesän osakkaan rikosoikeudellinen vastuu	436

8	Erityisjälkisäädös ja yhteishallinto	437
	Legaatin saajan oikeusasemasta.....	437
	Jakamattomasta pesästä täytettävä legaatti.....	439
	Yksityisen osakkaan osuudesta täytettävä legaatti.....	442
	Legaatin saajan oikeus vahingonkorvaukseen	442
	Osakkaiden solidaarinen vastuu legaatin saajaan nähdén.....	442
	Osakkaan vastuu legaatin saajaan nähdén.....	443
	Erityiseen hoitoon määrääminen ja riittävä vakuus.....	444
	Legaatin saajan oikeus vaatia oikeustoimen julistamista pätemättömäksi	444
IX LUKU	SOPIMUS KUOLINPESÄN HALLINNOSTA	446
1	Hallinnon sisällön määrittäminen	446
	Sopimukseen perustuva kuolinpesän yhteishallinto ...	446
	Jakamattomien kuolinpesien kokonaismäärä	448
	Verotukselliset syyt.....	450
	Suullinen sopimus.....	451
	Kirjallinen sopimus.....	453
	Sopimustarkoituksesta	454
2	Sopimuskumppanit	455
	Sopijaosapuolina osakkaat.....	455
	Sopijaosapuolten myötäkumppanit.....	456
	Sopimus lesken oikeudesta vallita omaa omaisuuttaan	457
	Sopimukseen osallisen edunvalvonta	457
	Sopimuksen solmimisen edellytykset.....	458
3	Sisältömääräykset ja sopimussidonnaisuuden kesto	460
	Kuolinpesän yhteishallintoa koskevan sopimuksen sisältö.....	460
	Kuolinpesän yhteishallintoa koskevan sopimuksen muuttaminen	464
	Kuolinpesän yhteishallintoa koskevan sopimuksen päätyminen.....	464

X LUKU PESÄNSELVITTÄJÄN HALLINTO	468
1 Virallisselvitys	468
Pesänselvittäjäjärjestelmän tausta	468
Virallisselvityksen suhde yksityiseen selvitykseen	469
Virallisselvityksen suhde jäämistöositukseen	471
Virallisselvityksen välitön vaikutus	474
Kansainvälinen kuolinpesä	476
2 Pesänselvittäjän määräämiseen liittyvät prosessuaaliset kysymykset	477
Hakemuksen tekeminen pesänselvittäjän määräämiseksi	477
Virallisselvitykseen asettamista koskevan hakemuksen perustelu	480
Kuuleminen	481
Väliaikainen pesänselvittäjä määräys	483
Uuden selvittäjän määrääminen kuolleen selvittäjän tilalle	484
Muutoksenhaku	485
3 Osakkaan hakemus pesänselvittäjän määräämiseksi	486
Osakasaloitteinen virallisselvitys	486
Riidanalaisuussääntö	489
4 Testamentin toimeenpanijan määrääminen pesänselvittäjäksi	491
Testamentin toimeenpanijan selvittäjäprivilegi	491
Testamentin toimeenpanijan sivuuttaminen selvittäjän tehtävästä	495
Testamentin pätevyys ja toimeenpanijamääräys	499
5 Pesänselvittäjän määrääminen velkojan hakemuksesta	500
Järjestelmän muutos	500
Velkoja-aloitteinen virallisselvitys	501
Ennenaikainen pesänselvittäjähakemus	501
Vakuustorjunta	503
Vakuudeton velkoja hakijana	503
6 Ulosottomiehen hakemuksesta käynnistyvä virallisselvitys	505
Pesäosuuden ulosmittaus	505

7 Riittävä oikeudellinen intressi	506
Legaatin saajan aloitteesta käynnistyvä virallisselvitys ..	506
Perintöosuuden luovutuksensaajan aloitteesta käynnistyvä virallisselvitys	506
Avustukseen ja työhyvitykseen oikeutetun aloitevalta ..	507
Hallinnoton pesä	508
8 Virallisselvitys ja muut jäämistötoimet	509
Pesänselvittäjä määräyksen ajankohta	509
Pesänselvittäjän määrääminen pesänjakajamääräyksen antamisen jälkeen	509
Pesänselvittäjän määrääminen lainvoiman saaneen jaon jälkeen	510
Pesänselvittäjän määrääminen pesään, jonka osakkaat ovat sopineet yhteishallinnosta	512
9 Pesänselvittäjän kelpoisuusehdot	513
Yleiset kelpoisuusehdot	513
Valinta useampien ehdokkaiden välillä	521
Aikaprioriteettikriteeri	521
Määräenemmistökriteeri	522
Neutraalisuus kriteeri	522
Paikallistuntemus valintakriteerinä	524
10 Pesänselvittäjäkollektiivi	526
Usean henkilön määrääminen samaan pesään selvittäjiksi	526
Pesänselvittäjien keskinäinen päätöksenteko, jos hallintoa ei ole jaettu	528
Useamman pesänselvittäjän hallinnossa olevan pesän edustaminen suhteessa kolmanteen	528
Poikkeukset yhteistoimintavelvollisuudesta	528
Oikeushenkilö pesänselvittäjänä	530
11 Pesänselvittäjän toimivalta ja velvollisuudet	530
Pesänselvittäjä määräyksen rajat	530
Pesänselvityskokoukset ja kirjaamisvelvoite	532
Jakokuntoon saattaminen	534
Pesänselvittäjän velvollisuus ottaa haltuunsa pesään kuuluva omaisuus	538
Osakkaan edunvalvonta	539

Edunvalvojan kuolema ja viralliselvitys	539
Lesken omaisuuden hallinto pesäselvittäjän määräämisen jälkeen	539
Pesäselvittäjän velvollisuus huolehtia kuolinpesän kirjanpidosta	541
Pesäselvittäjän velvollisuus selvittää perittävän ja pesän velat	542
Pesäselvitysvelkojen maksaminen viralliselvitys- hallinnon aikana	543
Perittävän velkojen maksaminen viralliselvitys- hallinnon aikana	543
Ylivelkainen kuolinpesä	544
Sopimusveloitteet ja viralliselvitys	546
Pesäselvittäjän prosessivaltuus	546
Osakkaan oikeudesta ajaa kannetta pesän puolesta pesäselvittäjähallinnon aikana	549
Pesäselvittäjä rikosprosessissa.....	553
12 Omaisuuden realisointi, kiinnittäminen ja panttaus..	554
Irtaimesta omaisuudesta disponointi viralliselvityksen aikana	554
Realisointijärjestys.....	555
Kiinteästä omaisuudesta disponointi	556
Puolison vallintaoikeus.....	560
Pätemättömyyteen vetoaminen	561
Pesäselvittäjän oikeus kiinnittää ja pantata pesään kuuluvaa omaisuutta.....	562
Vastikkeettomat oikeustoimet	562
Velan tekeminen	563
Pesäselvittäjän oikeus luovuttaa perinnön ennakkoa..	563
Pesän osakkaiden oikeudesta määrätä jäämistöön kuuluvasta omaisuudesta pesäselvittäjähallinnon aikana	564
Legataarin asema.....	566
Lainvoimainen perinnönjako viralliselvityksen päättävänä oikeustositseikkana	569
13 Ylivelkaisen kuolinpesän selvitysvaihtoehdot	570
Pesäselvittäjän maksunsaantipäätös	570

Pesäselvittäjän päätös luovuttaa kuolinpesä konkurssiin	572
Konkurssimenettelystä	573
Takaisinsaanti kuolinpesään	574
Konkurssin raukeaminen	574
14 Pesäselvittäjän vapauttaminen	575
Pesäselvittäjän vapauttaminen omasta hakemuksesta.....	575
Pesäselvittäjän vapauttaminen osakkaiden yhteisestä hakemuksesta.....	575
Pesäselvittäjän vapauttaminen sopimattomuuden perusteella.....	576
15 Viralliselvityksen oikeussuojajärjestelmä	582
Pesäselvittäjän hallinnon kontrolli.....	582
Jäämistöselvityksen joutuisuusperiaatteen rikkominen ja asianajajan erityisvastuu.....	586
Pesäselvittäjän salassapitovelvollisuus	587
Pesäselvittäjän lopputilitys.....	588
Pesäselvittäjän vahingonkorvausvelvollisuus	592
Hallinnon moitekanne.....	595
Pesäselvitysaineiston arkistointi	597
16 Pesäselvityskustannukset	598
Pesäselvityskustannukset ja pesäselvittäjän palkkio ..	598
Pesäselvittäjän määräämisestä aiheutuneet kulut.....	598
Varsinaiset selvityskulut.....	598
Legaatien täyttämistä aiheutuneet kulut.....	599
Pesäselvittäjän palkkio.....	600
Palkkio erityistoimenpiteestä.....	602
Kulujen ja palkkion kohdentaminen	603
Pesäselvittäjän vapauttamisesta aiheutuneet kustannukset.....	605
XI LUKU TESTAMENTIN TOIMEENPANIJAN HALLINTO	607
1 Testamentti pesäselvitysasiakirjana	607
Toimeenpanijan nimeäminen.....	607
Toimeenpanija ja testamentin lainvoima	611
Oikeus kieltäytyä toimeenpanijan tehtävästä	612

Säätiön perustamista koskeva toimeksianto	613
Säätiön perustamistoimista vastaavan toimeenpanijan asema	614
2 Testamenttiin perustuvan pesänselvityksen sisältö ..	616
Toimeenpanijan hallinto	616
Toimeenpanijan toimivallan rajoitukset	617
Toimeenpanija ja kuolinpesän osakkaan vastuu	618
Toimeenpanijan erityinen kelpoisuus	619
Toimeenpanija ja osakkaan edunvalvonta.....	620
Toimivallan rajoittaminen testamentilla	620
3 Toimeenpanijan tehtävien päättymisen.....	622
Selvittäjäksi määrätyn toimeenpanijan vapauttaminen tehtävästään	622
Toimeenpanija pesänjakajana	624

XII LUKU VELKAVASTUU JA PERITTÄVÄN VELKOJEN

SUOJA.....	625
1 Järjestelmän rakenne	625
Velkojen voimassa pysymisen periaate	625
Velkavastuumallit.....	626
2 Jäämistöomaisuuden arvoon rajoittuva vastuu	630
Vastuun laajuus.....	630
Vastuun rajat.....	631
Edunvalvonnan tarpeessa oleva pesän osakas ja velkavastuujärjestelmä	635
3 Rajoittamaton henkilökohtainen velkavastuu ja siitä vapautuminen	636
Perunkirjoitusrikkomukset.....	636
Perunkirjoituksen toimittamisen laiminlyönti	636
Virheellinen informaatio ja velkavastuu.....	637
Vapautuminen henkilökohtaisesta velkavastuusta	639
4 Pesänselvitysvelkojen prioriteetti.....	640
Kolmenlaista velkaa.....	640
Pesänselvitysvelat.....	643
5 Perittävän velkojen maksaminen	647
Velkojen eräännyttäminen.....	647
Täytäntöönpanorauhoitus.....	648

Velanmaksukielto	649
Jäämistöomaisuuden ulosmittaus	650
6 Jäämistöoikeudellinen palautusvastuu	652
Osakkaiden ensisijainen vastuu	652
Perinnönjakoa edeltävä jäämistöositus ja perittävän velat	653
Oikeus kieltää perinnönjaon aloittaminen.....	653
Osituksen ja perinnönjaon peruutuminen.....	654
Esinekohtainen palautusvastuu	655
Arvomääräinen palautusvastuu.....	656
Korko, hyöty ja kustannukset.....	657
Osakkaiden vastuu	658
Legataarin palautusvastuu	660
Palautusvastuun sovittelu	663
Peräytetyn osituksen ja perinnönjaon jälkeinen oikeustila	664
 XIII LUKU PESÄOSUUDEN ULOSMITTAUS	665
1 Osakkaan velkojan asema	665
Järjestelmän kokonaisuudistus	665
Ulosmittaus pesän osakkaan velkojan oikeussuojakeinona	666
Perittävän velkojan ja osakkaan velkojan oikeussuoja..	667
Perinnöstä luopuminen ja pesäosuuden ulosmittaus...	668
2 Pesäosuuden ulosmittausta koskevat menettelysäännökset	671
Pesäosuuden ulosmittauspaikka	671
Maksukielto todisteena ulosmittauksesta.....	671
Ilmoitus ulosmittauksesta rekisteriviranomaisille	672
Sallitut ja luvanvaraiset luovutustoimet pesäosuuden ulosmittauksen jälkeen.....	673
Ulosottomiehen tietojensaantioikeus.....	676
Jatkotoimet.....	677
3 Pesäosuuden ulosmittauksen oikeusvaikutukset	678
Pesäosuuden ulosmittaus ei lakkauta perillisen osakasasemaa.....	678
Perinnönjaon käynnistäminen ja perinnönjako	679

Jako-osuuden realisointi.....	682
Pesäosuuden ulosmittaus useamman velkojan velasta..	684
Pesäosuuden ulosmittaus ja PK 12 luvun mukainen käyttöoikeus.....	684
Kuolinpesän osakkaan henkilökohtainen konkurssi....	685

XIV LUKU PERILLISASEMAA KOSKEVISTA

OIKEUSTOIMISTA.....	688
1 Sallittujen ja kiellettyjen oikeustoimien kahtiajako ..	688
Yleistä perillisasemaa koskevista oikeustoimista	688
2 Sopimus kolmannen henkilön jäämistön jaosta.....	689
Sopimus perittävän selän takana.....	689
Sopimuksen pätemättömyys.....	690
3 Presumtiivisen perintö- tai esineosuuden luovutus ..	691
Pääsääntönä pätemättömyys.....	691
Toissijaisen perillisen valta määrätä omasta oikeudestaan	692
4 Positiivinen perintösopimus	693
Käsite.....	693
Perintösopimuksen sisältömääräykset	693
Kielletty positiivinen perintösopimus	694
5 Omistajan kuolemaan liitetyt ehdot oikeustoimissa ..	695
Kuolemanvaraislahjan käsite	695
Kuolemanvaraislahjat vuoden 1734 lain mukaan	696
Muotovapaan kuolemanvaraislahjan kieltö.....	697
Muut kuolemanvaraisehdot.....	699
Vastikkeellisiin luovutuksiin liitetyt kuolemanvaraisehdot	703
6 Perinnöstä luopuminen perittävän eläessä	708
Negatiivinen perintösopimus	708
Ennakkoluopumisen muutosäännökset	708
Ennakkoluopumisen henkilöllinen ulottuvuus.....	710
Ennakkoluopumisesta suoritettava vastike.....	711
Ennakkoluopuminen ja edunvalvonta.....	715
Edunvalvontavaltuutetun oikeus luopua perinnöstä ...	717
Ennakkoluopumisen tehottomuudesta.....	718
Osittainen ennakkoluopuminen.....	720

Ennakkoluopuminen ja sijaantuloperimys.....	721
Ennakkoluopumisen edut ja haitat.....	725
Luopujan kuolema ennen perittävää	726
7 Perinnöstä luopuminen perittävän kuoleman jälkeen.....	727
Aktiivinen ja passiivinen luopuminen	727
Perinnöstä luopuminen ja puolison oikeus vastikkeeseen.....	731
Perinnöstä luopumisen muoto	732
Luopumistahdonilmaisun adressaateista.....	733
Perinnöstä luopuminen perittävän kuoltua ja perillisen edunvalvonta.....	735
Vastikkeeton jälkiluopuminen.....	738
Vastikkeellinen jälkiluopuminen	738
Luopumistahdonilmaisun tulkinnasta	739
Sijaantuloperillisen asema	741
Luopujaperillisen puolison asema.....	743
Luopujaperillisen velkojien asema	743
8 Perintöosuuden luovutus	746
Luovutuksen muoto.....	746
Perintöosuuden luovutuksen pätemättömyys muotovirheen perusteella	751
Pätemättömyys materiaalsen virheen perusteella.....	754
Edunvalvontatilanteet	756
Perintöosuuden luovutuksen jäämistöoikeudelliset oikeusvaikutukset.....	757
Yhteishallinnon purkavat perintöosuuden luovutukset	757
Muut kuin yhteishallintosuhteen purkavat perintöosuuden luovutukset.....	758
Luovuttajan puolison asema	762
Luovuttajan velkojien asema	762
Luovutuksensaajan oikeutta loukkaava perinnönjako..	762
9 Jakamattomaan kuolinpesään kuuluvan esineen tai sen osan luovutus	763
Esineosuuden luovutus	763
Esineosuuden ostajan oikeudellinen asema.....	765

Esineosuuden luovutus ja edunvalvontatilanteet.....	767
Vallintasäännökset.....	768
XV LUKU ENNAKKOPERINTÖ.....	769
1 Lahjaoikeustoimesta	769
Lahjan merkityksestä modernissa taloudessa.....	769
Kiinteistölahjat	770
Irtaimesta omaisuudesta annetut lahjat	770
Lahja läheisten välisenä oikeustoimena.....	771
Elinaikaiset varallisuudensierrot sukupolvelta toiselle..	772
2 Ennakkoperintö jäämistöoikeuden järjestelmässä....	772
Ennakkoperintösäännösten tausta	772
Mitä on ennakkoperintö?	773
3 Ennakkoperintöolettamat	783
Positiivinen ennakkoperintöolettama	783
Perillisasema ja ennakkoperintö.....	787
Rintaperillisen jälkeläiselle annettu lahja	789
Negatiivinen ennakkoperintöolettama.....	791
4 Tahdonvaltainen järjestelmä	791
Ennakkoperintöjärjestelmän dispositiivisuus	791
Ennakkoperintöolettaman kumoaminen ja vahvistaminen.....	792
Olosuhteet ja ennakkoperintöolettama.....	792
Ennakkoperintöä koskevan määräyksen muuttaminen.....	793
5 Ennakkoperintöjärjestelmän rajat.....	794
Tavanomainen lahja ja ennakkoperintö	794
Koulutuskustannukset ja ennakkoperintö	795
Testamentin muodossa annettu määräys erityiskustannusten ennakkoperintöluonteesta	798
Osittain vastikkeelliset luovutukset	799
Perittäväälle kuuluneen asunnon vastikkeeton käyttö ja ennakkoperintö	803
6 Ennakkoperintöomaisuuden arvostaminen.....	808
Pääsääntö ja poikkeus.....	808
7 Laskennallisen lisäyksen erityiset edellytykset.....	809
Ennakkoperintö laskennallisena lisäyksenä.....	809
Ennakon saajan kuoleman vaikutus.....	810

Kenellä on oikeus vaatia ennakkoperinnön huomioon ottamista perinnönjaossa?	810
Milloin ennakkoperintöä koskeva vaatimus on tehtävä?	812
8 Ennakkoperintölaskelmat naimattoman perittävän jälkeen	813
Ennakon saajan oikeudet ja ennakon vähentäminen perinnönjaossa	813
Ennakkoperintö ja tasapolvessa olevat perilliset	816
Perintöosan suuruinen tai sitä suurempi ennakkoperintö.....	818
Ennakon vähentäminen jos perilliset eivät ole tasapolvessa.....	820
9 Avioliiton aikana annetun lahjan huomioon ottaminen ennakkoperintönä	824
Avio-oikeudesta vapaasta omaisuudesta annettu lahja..	824
Avio-oikeuden alaisesta omaisuudesta yhteiselle rintaperilliselle annettu lahja	824
Avio-oikeuden alaisesta omaisuudesta lapsipuolelle annettu lahja.....	826
Ennakkoperintö jäämistöosituksessa.....	827
Ennakkoperintö ja tasinkoprivilegi.....	832
10 Puolison perintöoikeus, lesken antama lahja ja ennakkoperintö	833
Toissijaiselle perilliselle annettu ennakkoperintö.....	833
Vähentämissääntö	834
XVI LUKU RINTAPERILLISEN OIKEUS LAKIOSAAN	836
1 Lakiosajärjestelmän päälinjat	836
Lakiosajärjestelmän tausta	836
Maan luonnosta lakiosaan.....	837
Lakiosasäännöstö valinkauhassa	839
Lakiosajärjestelmään kohdistettu kritiikki	840
Lakiosajärjestelmän uudistaminen systeemin sisäisin muutoksin	842
Lakiosa ja muuttuvat perhetilanteet	845
Lakiosa ja taivuttelusuoja	845

2 Omistajan oikeus ja lakiosaoikeus	847
Mitä oikeus lakiosaan tarkoittaa?	847
Suhteellinen lakiosa.....	849
Perinnöttömäksi tekeminen, perinnöstä luopuminen ja lakiosa	850
Avioliiton ulkopuolella syntynyt lapsi ja lakiosa.....	851
Adoptiolapsi ja lakiosa	852
Arvomääräinen lakiosa	853
Lakiosajäämistö.....	854
Esinekohtaisesta lakiosasta arvomääräiseen lakiosaan..	854
3 Perittävän siviilisäätö ja reaalin jäämistö	857
Reaalisen jäämistön määrittäminen naimattoman ja eronneen puolison jälkeen.....	857
Omaisuuksien erottelu ja reaalin jäämistö.....	857
Omaisuuksien ositus ja reaalin jäämistö	858
Jäämistöosituksen sovittelu	859
Tasinkoprivilegi ja lakiosa	860
Tasinkoprivilegi ja lesken hallintaoikeus	861
4 Lakiosa ja velat	862
Perittävän ja pesän velat ja lakiosan laskeminen.....	862
5 Lakiosajäämistö	864
Reaaliseen jäämistöön tehtävät laskennalliset lisäykset	864
Puolittamisperiaate	865
Lesken antama ennakkoperintö lakiosalaskelmassa ensiksi kuolleen puolison jälkeen.....	866
6 Ennakkoperintö laskennallisena lisäyksenä	867
Ennakkoperinnön lisäämissääntö	867
Alihintaiset luovutukset ennakkoperintönä	868
Sukupolvenvaihdostarkoitus ja ennakkoperintöolettama	869
7 Suosiolahja laskennallisena lisäyksenä	870
Suosiolahjan suomalaisuus	870
Suosiolahja ja aika.....	872
Suosimistarkoitus.....	876
Suosiolahjaolettamisen kumoaminen.....	881
Suosiolahja ja vanhuudenturva.....	882

Suosiolahja ja todistustaakka	883
Maksetun vastikkeen huomioonottaminen.....	884
8 Testamenttiin rinnastuva lahja laskennallisena lisäyksenä.....	887
Testamenttiin rinnastuvan lahjan luvallisuus	887
Erityiset vastasyyt	888
Tunnusmerkistö	892
Objektiiviset ja subjektiiviset edellytykset.....	895
Lahjaan liitetyt ehdot.....	895
9 Säätiölle lahjoitettu omaisuus ja lakiosasuoja.....	899
Laskennallisen lisäyksen edellytykset	899
Oikeustoimikokonaisuus.....	900
10 Laskennallisten lisäysten arvostaminen.....	900
Pääsääntö	900
Arvostuksen poikkeussääntö.....	902
Ennakkoperinnön arvostaminen ja perittävän tarkoitus.....	904
Eri aikoina eri saajille annetun omaisuuden arvostaminen	908
Lahjaoikeustoimen ehdot ja arvostushetken valinta	909
Lahjoitetun omaisuuden arvonmuutokset ja arvostushetki.....	912
Inflaatio ja arvostushetki	917
Yrityksen arvostaminen lakiosalaskelmassa	918
Testamenttiin rinnastuvan lahjan arvostaminen.....	920
Tuotto ja hyödylliset kustannukset.....	920
11 Ylisuuret henkivakuutusmaksut laskennallisena lisäyksenä.....	921
Laskennallisen lisäyksen rajat	921
Edunsaajamääräys ja lakiosa	922
Riski- ja säästöhenkivakuutukset	922
Laskennallisen lisäyksen arvostaminen	923
12 Individuaaliperiaate	925
Yksilölliset lakiosat	925
Lakiosavaatimuksen tekijälle annettu lahja	926
13 Rintaperillisen lakiosa ja lesken oikeus	926
Lesken vähimmäissuoja suoraan lain nojalla.....	926

Lakiosa, testamentti ja lesken vähimmäissuoja.....	928
Rintaperillisen suhde leskeen.....	929
Testamentin saajan suhde leskeen.....	929
Rintaperillisen suhde testamentin saajaan.....	929
Rintaperillisen suhde legaatin saajaan.....	929
Omistusoikeustestamentti lesken hyväksi.....	931
Rajoitettu omistusoikeustestamentti lesken hyväksi ...	932
Käyttöoikeustestamentti lesken hyväksi.....	935
Erilaiset testamentit lesken hyväksi ja rintaperillisen lakiosa.....	938
14 Lakiosan vaatiminen	945
Lakiosailmoitus.....	945
Lakiosailmoituksen todistettavuus.....	948
Lakiosailmoituksen määräaika	948
Lakiosailmoitus ja arvomääräisen lakiosan järjestelmä..	949
Täyttämätön lahjanlupaus ja lakiosa.....	950
Testaattorin toivomukset ja lakiosa.....	950
Testamentin hyväksyminen ja lakiosa	951
15 Vähentämissääntö	953
Vähennyskelpoisuus.....	953
Vaadeoikeus	953
Vähentämissäännön soveltamisalan rajoitus	954
16 Arvomääräisen lakiosan toteuttaminen	954
Testamentin saajan vastuu arvomääräisen lakiosan maksamisesta	954
Lakiosan maksaminen jäämistöön kuulumattomilla varoilla	957
Testamentin tekijän tarkoituksen kunnioittaminen ...	958
Yleisjälkisäädöksen saajien keskinäinen vastuu arvomääräisen lakiosan suorittamisesta	959
Yleisjälkisäädöksen saajan ja legataarien keskinäinen vastuu lakiosasta	962
Lakiosaa vastaavan arvomäärän suuruus	963
Lakiosan täydennys ja testamentin saajan oikeus suorittaa lakiosa rahana	964
Kohtuullisen ajan alkamisajankohta	965

Kohtuullisen ajan pituus	967
Oikea suorituksen saaja ja suoritustapa.....	968
Legaatin saajan oikeussuoja	968
Perinnönjaon moite ja legaatin saajan asema	969
Rintaperillisen oikeus saada lakiosansa jäämistöstä	971
Rahasuorituksen kieltäminen testamentissa.....	972
Perittävän ja pesän velkojen merkitys testamentin saajan oikeuden kannalta	973
Lunastussaannon verotus	974
17 Täytettyyn oikeustoimeen puuttuminen ja lakiosa ...	975
Lakiosan täydennys	975
Lakiosan täydennyskanteen määräajan alkamisajankohta	978
Lakiosan täydennyskanteen määräajan umpeenkuluminen	980
Lakiosan täydennyskanteen yksilöinti.....	982
Lakiosan täydennyskanne ja edunvalvontatilanteet.....	988
Lakiosan täydennyskanne molempien vanhempien jälkeen	988
Lakiosaperillisen oikeudenomistajien nostama lakiosan täydennyskanne.....	989
Lakiosan täydennys ja ylisuuret henkivakuutusmaksut	990
Lakiosan täydennysvastuun jakautuminen	990
Täydennysvastuun sisältö.....	993
Täydennysvelvollisuuden rajat	994
Lakiosaan oikeutetun perillisen täydennysvelvollisuudesta.....	995
Täydennysvelvollisuuden ja lakiosailmoituksen välisestä suhteesta.....	997
Perillisen konkurssi ja lakiosan täydennys.....	997
XVII LUKU LESKI JA RINTAPERILLINEN	999
1 Järjestelmän perusrakenne	999
Enimmäissuoja ja vähimmäissuoja	999
Leskeytymistilanteet ja jäämistön selvitystarve.....	999

2	Ensiksi kuolleen puolison kuolinpesän selvittäminen	1002
	Lesken hallintaoikeus ja kuolinpesän hallinto.....	1002
	Selvitysvastuu.....	1003
	Testamentti muun henkilön kuin lesken hyväksi.....	1005
	Lesken suoja kuolinpesän selvitysprosessin aikana	1006
	Lesken oman omaisuuden vallinta.....	1007
3	Aviovarallisuus- ja jäämistöjärjestelmän suhde	1008
	Jaon kohteena olevan jäämistön määrittäminen	1008
	Jäämistöosituslaskelma.....	1011
	Ensiksi kuolleen puolison perillisten tasingonmaksuvelvollisuus leskelle	1011
	Ositus lesken eläessä ei edellytä perinnönjakoa.....	1011
	Tasinkoprivilegi ja jäämistö	1012
	Maksuväliintulo ja lesken suoja.....	1016
	Puolisoiden yhteinen velka ja lesken maksuväliintulo	1020
	Jäämistöosituksen sovittelu	1026
4	Lesken käyttöoikeuden sisältö	1027
	Oikeuslähteenä PK 12 luvun säännökset.....	1027
	Omistajan etua kunnioittava käyttöoikeus	1028
	Omaisuuden säilyttämisperiaate.....	1029
	Omaisuuden sekoittamiskielto	1029
	Käteisvarojen sijoittamisvelvoite.....	1030
	Käyttöoikeuden luovuttamiskielto ja siitä tehtävät poikkeukset.....	1032
	Käyttöoikeuden kohteena olevan omaisuuden vuokraaminen	1033
	Lesken oikeus luovuttaa käyttöoikeuden alaista omaisuutta	1034
	Surrogaattiperiaate	1036
	Tuoton nettoperiaate.....	1036
	Tarpeelliset kustannukset	1040
5	Lesken käyttöoikeus ja asumiskustannukset	1041
	Hoito- ja pääomavastikkeet.....	1041
	Omistajan ja asunto-osakeyhtiön välinen suhde	1041
	Lesken ja omistajan suhde.....	1042

6 Omistajan määräämisvallan rajoitukset ja lesken käyttöoikeus	1045
Luovutuskielto	1045
Luovutuskiellon rikkominen	1045
Panttaussuostumus	1046
7 Omistajan oikeussuoja ja lesken käyttöoikeus	1047
Omistajan oikeus hyvitykseen	1047
Omistajan oikeus vahingonkorvaukseen	1049
Vakuus ja uskotun miehen hallinto	1050
8 Perinnönjako	1051
Perinnönjako lesken eläessä	1051
Jaon vireilletulo	1051
Eloonjääneen puolison kodiksi sopiva asunto	1053
Asunnon koko	1056
Asunnon sijainti	1059
Asunnon varustelutaso	1059
Asumismuoto	1059
Tunnusmerkistön väljyys	1060
Tavanmukainen asuntoirtaimisto	1064
Osittaisjako	1065
Koko jäämistön jako	1066
Testamentin saaja ja leski	1067
Perinnönjakomenettely, jaon muoto ja moite	1068
XVIII LUKU PUOLISON PERINTÖOIKEUS	1071
1 Puolison perintöoikeuden ydinsisältö	1071
Puolison perintöoikeus pähkinänkuoressa	1071
Lesken oikeuden laajuus	1072
Ositus lesken eläessä	1075
Osituksen toimittamismenettely	1082
Ositetun omaisuuden hallinta	1083
Pesänjako lesken eläessä	1084
Pesänjaon käynnistäminen lesken eläessä	1085
Pesänjaon sisältö lesken eläessä toimitettavassa jaossa ..	1085
2 Pesänjako lesken kuoleman jälkeen	1087
Jakonormit ja jaon kohde	1087
Toimitusjako lesken kuoleman jälkeen	1089

	Pesänjaon pääperiaatteet.....	1089
	Suhdeluvun määrittäminen.....	1090
	Reaalinen pesä ja laskennallinen pesä	1091
	Toissijaisten perillisten arvomääräinen pesäosuus	1091
	Lesken perillisten arvomääräinen pesäosuus	1092
3	Poikkeuksia puolittamisperiaatteesta	1093
	Aviovarallisuussuhteista johtuvat poikkeukset puolittamisperiaatteesta.....	1093
	Vastikesäännösten aiheuttamat poikkeukset	1097
	Puolison ylivelkaisuuden huomioiminen jakotoimituksessa	1099
	Tasinkoprivilegin vaikutus jakosuhteeseen.....	1101
	Muun kuin lesken hyväksi tehdystä testamentista johtuvat poikkeukset puolittamisperiaatteesta	1101
	Eloonjääneen puolison hyväksi tehty testamentti ja lesken pesän jako.....	1103
4	Vaurastumisen vaikutus	1108
	Arvonnousun puolittaminen	1108
	Vaurastumisedun erottaminen lesken perillisille	1109
	Vaurastumisedun määrittäminen.....	1113
5	Toissijaisten perillisten oikeussuoja	1116
	Toissijaisten perillisten asema lesken eläessä.....	1116
	Toissijaisten perillisten oikeus saada vastiketta	1116
	Toissijaisten perillisten oikeus vaatia lesken antaman lahjan palauttamista	1122
	Palautusarvon määrittäminen.....	1127
	Palautuskanteen määräaika.....	1129
	Testamenttausrajoitus toissijaisten perillisten suojana..	1131
	Reaalinen pesänjako ja perillisten otto- ja lunastusoikeus.....	1132
6	Eloonjääneen puolison uusi avioliitto	1133
	Uuden puolison avio-oikeus.....	1133
	Omaisuuksien erottaminen toissijaisten perillisten varalle	1134
	Purkautumistilanteet.....	1135
	Lesken kuoleman johdosta toimitettava pesänjako	1135
	Lesken uusi avioliitto ja avioero	1136

Lesken uuden aviopuolison kuolema ja lesken perintöoikeus	1136
Pesänjaon toimittaminen kolmen sukuhaaran kesken..	1137
XIX LUKU AVUSTUS JA TYÖHYVITYS.....	1139
1 Avustussäännösten rakenne.....	1139
Avustussäännösten tavoitteet.....	1139
Avustussäännösten systematisointi.....	1140
2 Pesästä annettavat avustukset	1140
Konkurssivelallisen puolison ja lasten avustus.....	1140
Selvitysaikainen avustus	1141
Toimeentuloavustus	1143
3 Kasvatusavustus.....	1144
Jako-osuuteen vaikuttava kasvatusavustus.....	1144
Kasvatusavustuksen suhde ennakkoperintöön	1145
Kasvatusavustuksen määräämiskriteerit	1145
Avustuksen suhde lesken oikeuteen	1147
Kasvatusavustuksen kertakaikkisuus	1147
Kasvatusavustuksen suhde lakiosaan.....	1148
4 Lesken oikeus avustukseen	1149
Kolmenlaisia leskiä	1149
Avopuolisolle annettava avustus	1150
Leskelle annettava avustus.....	1151
Kihlakumppanin oikeus avustukseen	1152
Avustus leskelle ja lesken otto-oikeus.....	1153
Avustuksen määrä	1154
Avustus ja lakiosa	1158
Avustus, testamentti ja lahjanlupaus.....	1159
Avustuksen toteuttaminen.....	1160
5 Testamentin saajan avustusvelvollisuus.....	1162
Testamentin saajan osuudesta annettava avustus toimeentulokyvyttömälle lapselle	1162
Testamentin saajan osasta määrättävän toimeentuloavustuksen edellytykset.....	1163
Testamentin saajan osuudesta suoritettavan toimeentuloavustuksen antaminen	1164

Avustusvastuun jakautuminen testamentin saajien kesken.....	1165
Toimeentuloavustuksen vaatimisen määräajat	1167
6 Perittävän vanhemmille suoritettava avustus.....	1167
Perusteena elatuskyvyn puute.....	1167
Edellytyksenä perillisasema	1167
7 Perittävän hyväksi tehdyn työn korvaaminen.....	1168
Työhyvitys	1168
Työhyvityksen ja työpalkan erot.....	1168
Perittävän kuoleman jälkeen kuolinpesän hyväksi tehty työ	1173
Hyvitykseen oikeutetut henkilöt	1173
Hyvitykseen oikeuttava työ	1178
Perittävän hyväksi tehty työ.....	1179
Hyvityksen kertymistä koskevat aikamääräykset.....	1180
Hyvityksen enimmäismäärä	1181
Hyvityksen nettomäärä	1182
Työhyvitys oikeuskäytännössä	1184
Hyvityksen toteuttaminen.....	1187
Hyvityksen vaatiminen	1188
Hyvitysten ja avustusten yhteensovittaminen	1189
XX LUKU MAATILAN PERINNÖNJAKO.....	1191
1 Maatilatalous ja maatalan sukupolvenvaihdos.....	1191
Suljetuilta markkinoilta yhteismarkkinoille	1191
Maatilaperimyksen yhteiskunnallinen merkitys.....	1194
Syytinki ja maatalan sukupolvenvaihdos	1196
Jakokirjan ja osituskirjan luonnos	1198
2 Maatilaperimyksen yleiset edellytykset.....	1199
Maatilaperimystä koskevien säännösten tavoite	1199
Maatilojen perinnönjakoa koskevat peruseriaatteet...	1201
Jako ilman lunastusta	1209
Lunastusjako.....	1209
PK 25 luvun soveltamisedellytykset.....	1210
Maatila ja tilanosa.....	1210
Kaava-alueella sijaitseva maatila.....	1213
Viljelysopimus	1215

	Maatila pääasiallisen toimeentulon lähteenä.....	1216
	Maatalousirtaimisto	1217
3	Maatilaperimyksen erityiset edellytykset	1218
	Oikeus vaatia perinnön jakamista PK 25 luvun säännösten nojalla	1218
	Tilanpidonjatkajan valintakriteerit	1219
	Etusijajärjestys.....	1223
4	Maatilan arvon määrittäminen	1225
	Tavoitetaso.....	1225
	Sopimus tilan arvosta.....	1226
	Maatilan arvon laskennallinen määrittäminen.....	1226
	Joustovarasäännös	1228
5	Viranomaisten rooli maatilan perinnönjaossa	1229
	Maatalousviranomaisten lausunto	1229
	Lausunnon sisältö	1229
	Lausuntopyynnön yksilöinti.....	1230
	Lausuntopyynnön liitteet	1230
	Osakkaan oikeusturva ja viranomaisen lausunto.....	1231
6	Maaomaisuuden jakaminen maatilan perinnönjaossa	1233
	Tilusten osoittaminen muille osakkaille jaossa.....	1233
	Useamman kuin yhden tilan muodostaminen	1235
7	Tilanpidonjatkajan ja kansaperillisten oikeudet maatilan perinnönjaossa	1236
	Arvomääräinen jako-osuus ja lunastussumma.....	1236
	Lunastussumma ja kuolinpesän velat.....	1238
	Lakiosasuoja.....	1239
	Lesken asema tilanpidonjatkajana	1245
	Lunastuskorvauksen maksuaika.....	1248
	Kiinnitys lunastussaamisen vakuudeksi	1249
8	Maatilan perinnönjaon oikeusvaikutukset	1249
	Viljelyvelvoite	1249
	Viljelyvelvoitteen tehosteet.....	1251
	Viljelyoikeuden luovutus.....	1252
	Maatilan luovutus ja palautusvastuu.....	1253
	Soveliaan tilanpidonjatkajan kuoleman johdosta toimitettava perinnönjako	1255
	Pakkolunastus	1255

XXI LUKU PERINNÖNJAKO PROSESSINA	1256
1 Yleiset edellytykset perinnön jakamiselle	1256
Perinnön siirtyminen ja perinnönjako	1256
Perinnönjaon rakenne	1257
Valta kieltää perinnönjakoon ryhtyminen	1259
2 Erityiset edellytykset perinnön jakamiselle	1260
Perinnönjako sopimusjakona ja toimitusjakona.....	1260
Välimiesten toimittama perinnönjako	1262
3 Perinnönjaon käynnistäminen	1263
Perinnönjaon vireilletulo	1263
Kansainväliset tilanteet.....	1264
Vireillepanoon oikeutetut	1266
Ahvenanmaan maakuntahallituksen oikeus vaatia perinnönjakoa.....	1271
4 Pesänjakaja	1271
Pesänjakajajärjestelmän tausta	1271
Pesänjakajan määräämistä koskeva oikeuspaikka	1274
Pesänjakajan määräämistä koskeva hakemus.....	1275
Pesänjakajan määräämisessä sovellettavat menettelysäännökset	1276
Kahden tai useamman henkilön määrääminen pesänjakajaksi	1279
Poissa olevan edunvalvonta perinnönjaossa	1280
Pesänjakajan määrääminen ennen pesänselvityksen päättymistä	1280
Pesänjakajan määrääminen toimitetun perinnönjaon jälkeen	1281
Uusien varojen ilmaantuminen ja pesänjakajan määräys.....	1282
5 Pesänjakajan henkilö	1283
Pesänjakajan esteellisyys ja sopivuus	1283
Intressijääviydestä	1287
Jälkipäinen esteellisyys	1292
Muodolliset kriteerit valintapäätöksen perusteina.....	1293
Kokonaisarvosteluun nojaava valintaperuste.....	1295
Pesänjakajamääräys	1297

6	Pesänjakajan toimivalta	1298
	Pesänjakajan toimivallan alku- ja päätepiste	1298
	Perinnönjakoa edeltävä ositus ja pesänjakajan toimivalta.....	1299
	Perinnönjakoa edeltävä avopuolisoiden omaisuuden erottelu	1300
	Peräkkäiset kuolinpesät ja pesänjakajan toimivalta.....	1300
	Pesänjakajan toimivallan ulottuvuudet	1300
	Pesänjakajan objektiivisuusvaatimus.....	1302
	Pesänjakajan informaatiovelvollisuus.....	1303
	Laillisen toimitusjaon edellytykset.....	1304
	Omaisuuksluettelon laatiminen perinnönjakoa varten.....	1305
	Pesänjakajan oikeus saada informaatiota pesän tilasta..	1306
	Pesänjakajan ratkaisu jako-osakkaan asemasta	1307
7	Omaisuuks arvostaminen toimitusjaossa	1309
	Arvostamisajankohta	1309
	Käypä arvo.....	1313
	Sitovat ostotarjoukset.....	1314
	Huutokauppa	1314
	Osakkeet ja rahavarat	1315
	Kiinteä omaisuus	1316
	Pesänjakaja arvostusratkaisun tekijänä.....	1318
	Ulkopuolisen arvioijan käyttäminen.....	1320
8	Asianosaisaloitteisesti pesänjakajan toimivaltaan kuuluvat asiat	1322
	Perimyksen esteitä koskeva erimielisyys	1322
	Omaisuuksluettelo koskeva erimielisyys.....	1322
9	Pesänjakajan toimivallan rajat	1323
	Pesänjakajan toimivaltaan kuulumattomat tehtävät....	1323
	Pesänselvittäjän ja pesänjakajan toimivaltasuhteet	1323
	Perinnönjakoon liittyvät kanteet ennen perinnönjakoa.....	1327
	Tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvat kanteet perinnönjakoprosessin aikana.....	1329
	Pesänjakajan ratkaisultaan kuuluvat asiat	1329
	Ulkopuolisen asiantuntija-avun käyttö	1334

Erilliskanteet toimitusjakoprosessin aikana.....	1334
Erilliskanteet sopimusjaon aikana.....	1336
Pesänjakajan ja pesän osakkaiden suhde	1337
Osittainen perinnönjako	1339
Pesänjakaja osakkaiden valtuutettuna	1343
10 Perinnönjakomenettely	1343
Hyvä pesänjakajatapa	1343
Kutsu perinnönjakotilaisuuteen	1344
Perinnönjaon vaihteellisuus.....	1348
Jakokokousten pöytäkirjat.....	1351
Jakoehdotus	1352
11 Perinnönjaon sisältö	1356
Perinnönjaon kaksi vaihetta	1356
Suhteellisen perintöosuuden määrittäminen.....	1356
Arvomääräisen perintöosuuden laskeminen.....	1357
Yhteisomistussuhteen perustaminen perinnönjaossa...	1358
Samaan osaan sijoittaminen perinnönjaossa	1359
Kiinteän omaisuuden jakaminen perinnönjaossa.....	1363
Kiinteän omaisuuden jakaminen määräaloittain.....	1365
Saatava osakkaalta	1368
Esinekohtainen perintöosa	1369
Perittävän antamat jako-ohjeet ja perinnönjako.....	1369
Perittävän antamat jako-ohjeet ja lakiosan maksaminen jäämistöomaisuudella	1370
Lakiosasuoritukselle määrättävä korko	1371
12 Omaisuuden realisointi ja perinnönjako	1372
Myyntilupa	1372
Forum.....	1375
Lupakriteerit.....	1375
Kuluvastuu.....	1382
Myyntitapa	1384
13 Lunastusjako	1387
Lunastusjakosäännösten tausta.....	1387
Lunastusjaon rajoitukset	1387
Lunastusjaon erityiset edellytykset.....	1388
14 Laillinen perinnönjako	1390
Yleiset edellytykset	1390

Erityiset edellytykset	1390
Laittoman jaon seuraukset	1392
15 Perinnönjaon muotomääräykset	1393
Muodon tehtävät	1393
Jakokirjan minimisisältö.....	1394
Sopimusjaon muoto.....	1396
Toimitusjaon muotosäännökset.....	1398
Perinnönjaon toimittaminen ennen perintöverotuksen toimittamista	1399
16 Vajaavaltaisen osakkaan asema	1400
Holhousviranomaisen suostumuksella toimitettu sopimusjako	1400
Vajaavaltaisen edustaminen sopimusjaossa ja toimitusjaossa	1401
Vajaavaltaisen oikeutta koskeva sopimus toimitusjaossa	1402
Vajaavaltaisen ja edunvalvojan eturistiriita.....	1403
Vajaavaltaisen oikeussuojan tehosteet	1404
Jakoehdotuksen esittäminen holhousviranomaiselle ...	1406
Holhousviranomaisen päätösvalta	1407
17 Perinnönjaon moite	1410
Materiaalinen ja muodollinen virhe perinnönjaossa ...	1410
Puhevalta moiteoikeudenkäynnissä	1411
Moitekanteen nostaminen.....	1412
Puute haastehakemuksessa	1412
Kuolinpesän haastaminen oikeudenkäyntiin	1414
Moitekanteen vireilletulo ja valmisteluistunto	1416
Moiteaika muotovirheen perusteella.....	1418
Erilaisista muotovirheistä moiteperusteena.....	1422
Toimitusjaon moiteaika sisällöllisen virheen perusteella.....	1425
Sopimusjaon moiteaika sisällöllisen virheen perusteella.....	1427
Oikeuserhdys perinnönjaon moiteperusteena	1431
Pätemättömyyden korjautuminen.....	1433
Moitekanteen johdosta annettavan tuomion sisältö....	1434
Pesänjakajan ratkaisua ei voida purkaa	1439
Perinnönjakokirjan tulkinta	1440

18 Perinnönjaon jälkeistä aikaa koskevat velvoitteet ...	1442
Omaisuuuden luovuttaminen jako-osakkaille.....	1442
Perinnönjaon jälkeisen jäämistöhallinnon kustannukset.....	1443
Perinnönjako ja korko.....	1444
Uuden velan ilmaantuminen perinnönjaon jälkeen ...	1445
Uusien varojen ilmaantuminen perinnönjaon jälkeen	1445
Perinnön tasoitus	1448
19 Pesänjakajan vastuu ja perinnönjakokulut.....	1450
Pesänjakajan korvausvastuu.....	1450
Pesänjakajan hakemisesta aiheutuneet kustannukset...	1452
Pesänjakokustannukset ja jakajan palkkio.....	1453
20 Pesänjakajan vapauttaminen tehtävästään	1459
Menettelysäännökset.....	1459
Sopimattomuus vapauttamisperusteena.....	1461
Muutoksenhaku vapauttamista koskevassa asiassa	1464
XXII LUKU PERINNÖNJAON OIKAISU	1465
1 Perinnönjaon edellytysten raukeaminen	1465
Jaossa sivuutetun perillisen ja testamentinsaajan oikeudellinen asema	1465
Voimaantulosäännökset	1468
2 Perinnönjaon oikaisuvaatimuksen esittäminen	1469
Perinnönjaon oikaisun yleiset edellytykset	1469
3 Välitilan oikeudellisia ongelmia	1473
Miehen eläessä nostettu kanne	1473
Miehen kuoleman jälkeen nostettu kanne.....	1473
Kuolinpesän hallinto välitilan aikana.....	1474
4 Varsinainen perinnönjaon oikaisu	1474
Sopimukseen perustuva oikaisu.....	1474
Seurannaisvaikutukset	1477
Pesänselvittäjän määrääminen perinnönjaon oikaisua varten.....	1478
Alkuperäisen jaon kulut ja kustannukset	1479
5 Perintöosuuslaskelma perinnönjaon oikaisun peruslähtökohtana	1480
Palautusvastuun laskennallinen määrittäminen	1480

	Palautusvastuu ja ositus.....	1482
	Palautusvastuu eri parenteeliin	1486
6	Palautusvelvollisuuden laajuus	1487
	Reaalinen palautusvastuu	1487
	Arvomääräinen palautusvastuu.....	1488
	Omaisuu den arvostaminen ja palautusvastuu	1489
	Yksilöllinen palautusvastuu	1489
	Rajoitettu palautusvastuu.....	1490
	Yleistestamentin saajan palautusvastuu.....	1490
	Valtioperinnön edelleenluovutus ja palautusvastuu.....	1491
	Legaatinsaajan palautusvastuu.....	1491
	Avustuksen saajan palautusvastuu.....	1492
	Reaalisen palautuksen esteet.....	1493
	Omaisuu den parantaminen saajan varoin ja palautusvastuu	1494
	Huomattava haitta ja palautusvastuu.....	1495
	Omaisuu den kuluminen käytössä ja palautusvastuu ...	1496
	Raha, korko ja palautusvastuu.....	1497
	Tuotto, hyöty ja palautusvastuu	1498
	Tarpeelliset ja hyödylliset kustannukset	1498
	Palautettavalle omaisuudelle maksettavasta korosta	1499
	Palautusvelvollisen kuolema	1501
7	Palautusvelvollisuuden sovittelu	1502
	Palautusvelvollisuuden sovittelun rajat	1502
	Perustellun vilpittömän mielen suoja	1504
	Ajan kuluminen ja palautusvastuun sovittelu	1506
	Sosiaalinen sovittelukynnys	1507
	Muut näihin verrattavat seikat	1509
	Sovitteluharkinta.....	1511
8	Palautusvelvollisuuden toteuttamisvaihtoehdot	1512
	Palautusvelvollisuuden toteuttaminen sopimuksin	1512
	Palautusvelvollisuuden toteuttaminen pesänselvittäjän pääto ksellä	1514
	Palautusvelvollisuutta koskeva oikeudenkäynti	1516
	Perinnönjaon oikaisujako	1517

XXIII LUKU PERINTÖNÄ SIIRTYNEEN OMAISUUDEN

KIRJAAMINEN	1520
1 Irtaimen omaisuuden kirjaaminen	1520
Kirjaamisjärjestelmästä.....	1520
Ampuma-aseiden rekisteröiminen	1521
Irtaimen esineen kirjaaminen	1522
Arvo-osuuden kirjaamisesta ja osakkeen ja osuustodistuksen rekisteriin merkitsemisestä	1523
Asunto-osakkeen rekisteröiminen.....	1525
Asunto-osuuskunnan osuustodistuksen rekisteröiminen	1526
Asumisoikeuden rekisteröiminen	1526
2 Kiinteän omaisuuden kirjaaminen	1526
Lainhuudatusvelvollisuus ja lainhuudon hakemiselle säädetty aika	1526
Lainhuutohakemuksen liitteet	1528
Selvennyslainhuuto	1529
Perillisten oikeudesta saada yhteinen lainhuuto jäämistön ollessa jakamatta	1531
Lainhuudatus testamentin perusteella	1531
Lainhuudatus ja lakiosa	1533
Toimittamaton omaisuuden ositus ja kuolinpesän oikeus saada lainhuuto	1533
Perinnönjaon oikaisu ja lainhuuto.....	1535
Varainsiirtovero ja perintönä saadun omaisuuden lainhuudatus	1536
KIRJALLISUUS	1537
OIKEUSTAPAUSHAKEMISTO	1560
LAINKOHTAHAKEMISTO	1578
ASIAHAKEMISTO	1595